Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023

Dato: 10.02.2020 08:30

Sted: Skarnes

Notat:

Eventuelle forfall meldes sekretæren på mobil evt.
på e-post .
Varamedlemmer skal ikke møte uten særskilt innkalling.

<Sted> 30.01.2020

For leder i Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023, Ole Sverre Spigseth

Saksliste

Møteinnkalling

Møteinnkalling Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023 10.02.2020 3

Saker til behandling

1/20 Sak S-1/20 Referater, orienteringer og diskusjoner. 5

2/20 Sak S-2/20 Samtale med ordføreren. 11

3/20 Sak S-3/20 Samtale med rådmannen. 12

4/20 Sak S-4/20 Informasjon om den nye skolen, eventuelle innkjøringsutfordringer. 13

5/20 Sak S-5/20 Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2019. 14

6/20 Sak S-6/20 Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2019. 16

7/20 Sak S-7/20 Statusrapport oppdragsavtale for 2019, 2.halvår. 21

8/20 Sak S-8/20 Oppdragsavtale for Sør-Odal kommune. 27

9/20 Sak S-9/20 Kontrollutvalgets årsrapport 2019. 34

10/20 Sak S-10/20 Kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon for 2019. 51

11/20 Sak S-11/20 Revidering av kontrollutvalgets reglement. 59

12/20 Sak S-12/20 Eventuelt. 66

13/20 Sak S-13/20 Evaluering av kontrollutvalgets møte. 67

MØTEINNKALLING

Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023

Dato: 10.02.2020 kl. 08:30
Sted: Skarnes
Arkivsak: 18/00083

Kontrollutvalgets medlemmer:	Ole Sverre Spigseth (H) – leder Veslemøy Nordset (BL) - nestleder Grete Sparby (AP) Terje Hagen (PP) Bjørg Thoner (SP)
Ordfører:	Ordfører Knut Hvithammer
Revisor:	Hedmark Revisjon IKS v./oppdr.ansv. regnsk.rev. Tommy Pettersen/ oppdr.ansv.forv.rev. Lina Høgås-Olsen/Laila Irene Stenseth/Jo Erik Skjeggestad
Kopi av innkallingen sendes:	Rådmann Frank S. Hauge Daglig leder i Hedmark Revisjon IKS, Morten Alm Birkelid
Kopi av sakslisten uten vedlegg sendes på e-post til:	Varamedlemmene (til orientering). Varamedlemmene møter ikke uten nærmere innkalling.
Sekretær:	Sekretariatsleder Torgun M. Bakken (*Forfall må meldes så snart som mulig til tlf. 977 36 379, TorgunM.Bakken@gs-iks.no)*
Invitert til sak:	Ordfører Knut Hvithammer til sak 2/20
Innkalt til sak:	Rådmann Frank S. Hauge til sak 3/20 Rektor Linda Eek Stranden, Glommasvingen skole til sak 4/20.

Hele sakslisten med vedlegg legges på	http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/sor-odal-kommune/ og på kommunens hjemmeside.

SAKSKART			**Ca-tid for beh.**	**Hvem deltar**
Saker til behandling				
1/20	19/00032-5	Sak S-1/20 Referater, orienteringer og diskusjoner.	**08.30**	
2/20	18/00066-22	Sak S-2/20 Samtale med ordføreren.	**09.00**	**Ordfører**
3/20	18/00038-68	Sak S-3/20 Samtale med rådmannen.	**09.45**	**Rådmann**

4/20	18/00038-69	Sak S-4/20 Informasjon om den nye skolen, eventuelle innkjøringsutfordringer.	**11.00**	**Rektor**
		Lunsj	**11.30**	
5/20	18/00010-38	Sak S-5/20 Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2019.	**12.00**	**Oppdr.ansv.**
6/20	18/00024-31	Sak S-6/20 Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2019.		**Regnsk.rev.**
		Pause	**13.30**	
7/20	18/00010-42	Sak S-7/20 Statusrapport oppdragsavtale for 2019, 2.halvår.	**13.45**	**Daglig leder**
8/20	18/00010-41	Sak S-8/20 Oppdragsavtale for Sør-Odal kommune.		**Alm Birkelid**
9/20	18/00061-10	Sak S-9/20 Kontrollutvalgets årsrapport 2019.	**14.45**	
10/20	18/00010-39	Sak S-10/20 Kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon for 2019.	**15.15**	
11/20	18/00200-19	Sak S-11/20 Revidering av kontrollutvalgets reglement.	**15.30**	
12/20	18/00089-24	Sak S-12/20 Eventuelt.	**15.45**	
13/20	18/00090-24	Sak S-13/20 Evaluering av kontrollutvalgets møte.	**16.00**	

Ole Sverre Spigseth (sign.)
kontrollutvalgets leder

Kongsvinger, 30.1.20

Torgun M. Bakken
sekretariatsleder

Arkivsak-dok. 19/00032-5
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	10.02.2020

SAK S-1/20 REFERATER, ORIENTERINGER OG DISKUSJONER.

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.

Vedlegg:

1. Oversikt over tilsynssaker/rapporter.
2. Kontrollutvalgets tiltaksplan for 2020.

Saksframstilling:

Orienteringer/diskusjoner

- Gjensidig orientering fra kontrollutvalgsmedlemmene **(hvert enkelt medlem forbereder en orientering til de øvrige).**
  - Saker fra formannskapet – Ole Sverre Spigseth
  - Saker fra oppvekst og kultur – Grete Sparby og Bjørg Thoner
  - Saker fra næring, miljø og klimautvalget – Terje Hagen
  - Saker fra helse og omsorg – Veslemøy Nordset
- Kommunestyrets saker og vedtak.
- Referat fra kommunestyremøte. Kontrollutvalgets medlem i KS ev. kontrollutvalgets leder oppfordres til å orientere om sakene i møtet, spesielt kontrollutvalgets saker.
- Oversikt over oppfølging av KU-saker, hva er mottatt og hva er restansene? En oppdatert oversikt over oppfølging av KU-saker ligger på https://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/sor-odal-kommune/
- Eventuelle mediesaker.
- Innspill fra kontrollutvalgsmedlemmene, tiltaksplanen og temaer (jf. OA og plan for FR).
- Tilsynssaker. Sekretariatet tar fortløpende med tilsynsrapporter i møtene, hvert halvår får kontrollutvalget en oversikt over rapporter og oppfølginger.
- Orientering om etableringen av Konsek Øst IKS.

Tilsyn og tilsynssaker i Sør-Odal kommune 1.1.19-30.6.19

19/6018 - Direktoratet for byggkvalitet - Rapportering av gjennomførte tilsyn
Journaldato: **15.04.2019** Avsender(e): **Direktoratet For Byggkvalitet**

Arkivsak19/928 - Direktoratet for byggkvalitet - Rapportering av gjennomførte tilsyn
Brevdato: **10.04.2019**
Ansvarlig enhet: **Teknisk enhet**

Egenvurdering av arbeidet med tilsyn med miljørettet helsevern i barnehager og skoler

29.8.19 tilsynssak i barnevernet
13.9.19
19/12684 - Opprettelse av tilsynssak etter barnevernloven
19/1486 - Landsomfattende tilsyn med tjenesten til personer med samtidig psykisk lidelse og rusmiddelproblemer - eller mulig samtidig ruslidelse i 2017 – 2018- Oppsummering

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

TILTAKSPLAN 2020

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Revidert 3.1.20

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Kontroll med forvaltningen

Møte	Oppgaver knyttet til kontroll med forvaltningen
Fortløpende rapportering	• Samme økonomiske rapportering som formannskapet får. • Kontrollutvalgsmedlemmene skal ha tilgang til dokumenter fra alle politiske utvalg. • Kontrollutvalget har valgt å fordele følgende utvalg mellom seg (oppfølging): o Saker fra formannskapet – Ole Sverre Spigseth o Saker fra oppvekst og kultur – Grete Sparby og Bjørg Thoner o Saker fra næring, miljø og klimautvalget – Terje Hagen o Saker fra helse og omsorg – Vesemøy Nordset • Grete Sparby er kontrollutvalgets representant i kommunestyret.
I hvert møte eller når kontrollutvalget bestemmer det	• Samtale med ordfører og rådmann. • Rapporteringer fra rådmannen: o Økonomisk situasjon – inkludert byggeprosjekter. o Anmeldelser og varsling (rutiner for varsling). o Oppfølging av kommunestyrevedtak (hyppighet avtales senere) o Sykefravær. o Tilsynssaker. • Informasjon fra enhetene/virksomhetene/tjenestene *(spesifisert under hvert enkelt møte).* • Sekretariatsleders oversikt over kontrollutvalgets saker med vedtak og oppfølgingen av disse (en oppdatert oversikt ligger på http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/sor-odal-kommune/ (under «Sentrale dokumenter) • Rapporter fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging.
Aktuell informasjon	I den grad følgende temaer/områder ikke blir undersøkt gjennom bestilling av forvaltningsrevisjon, kan det være aktuelt å be om tilbakemeldinger fra administrasjonen på ulike områder, bl.a. ut fra risiko- og vesentlighetsvurdering for forvaltningsrevisjon. Slik informasjon blir spesifisert under hvert enkelt møte.
Mandag 10.2.20	• Oppfølging av KS-saker, ikke oppfulgte saker. • Revidering av kontrollutvalgets reglement. • Informasjon om den nye skolen, eventuelle innkjøringsutfordringer (rektor?) • Barnehagedekning. • Rådmannen orientere noe grundigere om sykefravær, jf. KU-sak 52/19 – og også om NED-prosjektet. HR-leder orientere om medarbeiderundersøkelser osv.
Mandag 23.3.20	• Behandle skatteoppkrevers årsrapport for 2019 og kontrollrapport fra Skatteetaten. • Helse og omsorg, utnyttes ressursene godt nok, omstilling?
Mandag 11.5.20	• Næringsutvikling, nye innbyggere.
Mandag 7.9.20	•
Mandag 19.10.20	•
Mandag 30.11.20	• .
2021	•

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsene i § 3 i forskrift om kontrollutvalget og revisjon og koml. § 24-9.
Mandag 10.2.20	• Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2019. • Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2019.
Mandag 23.3.20	•
Mandag 11.5.20	• Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2019. • Årsavslutningsbrev for revisjonsåret 2019.
Mandag 7.9.20	• Oppfølging av årsavslutningsbrev og rapport interim 2019 (?)
Mandag 19.10.20	• Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2020.

Møte	Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon
Mandag 30.11.20	•
2021	•

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med forvaltningsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsene i koml. § 23-3, samt plan for forvaltningsrevisjon.
Mandag 10.2.20	• Rapport selskapskontroll/forvaltningsrevisjon i GIR IKS (innen 31.12.19) [1] (utsettes til marsmøtet).
Mandag 23.3.20	• Rapport selskapskontroll/forvaltningsrevisjon i GIR IKS (innen 31.12.19)
Mandag 11.5.20	• Forvaltningsrevisjon Barnevern (i løpet av mars 2020). • Ytterligere oppfølging FR Intern kontroll (mai 2020) (jf. KU-sak 31/19). • Vurdering av bestilling av forvaltningsrevisjon.
Mandag 7.9.20	• Oppfølging FR Miljøarbeidertjenesten (innen 1.9.20). (jf. KU sak 42/19).
Mandag 19.10.20	•
Mandag 30.11.20	• Risiko- og vesentlighetsvurdering/plan for forvaltningsrevisjon for 2021-2024.
2021	•

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med eierskapskontroll.

Møte	Oppgaver knyttet til eierskapskontroll
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsene i koml. § 23-4, samt plan for eierskapskontroll.
Mandag 10.2.20	•
Mandag 23.3.20	•
Mandag 11.5.20	• Risiko- og vesentlighetsvurdering/plan for eierskapskontroll for 2020-2023.
Mandag 7.9.20	•
Mandag 19.10.20	• Eventuelt bestilling av eierskapskontroll.
Mandag 30.11.20	•
2021	•

Kontrollutvalgets påseansvar med revisjonen

Møte	Oppgaver knyttet til kontrollutvalgets påseansvar
	Revisjonen rapporterer om sin virksomhet ved behov. Revisjonens plan for Sør-Odal kommune og er til enhver tid tilgjengelig for kontrollutvalget. Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsene i koml. § 23-2.
Mandag 10.2.20	• Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon for 2019, jf. NKRFs veiledere. • Oppdragsansvarlige revisorers habilitetserklæring for Sør-Odal kommune for 2020 (utsettes til neste møte). • Oppdragsavtale for Sør-Odal kommune 2020. • Statusrapport oppdragsavtale for 2019, andre halvår (31.12.19). • Engasjementsbrev for Sør-Odal kommune (utsettes til neste møte).
Mandag 23.3.20	• Oppdragsansvarlige revisorers habilitetserklæring for Sør-Odal kommune for 2020. • Engasjementsbrev for Sør-Odal kommune.

[1] Tidligere bestilt forvaltningsrevisjon/selskapskontroll legges under forvaltningsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til kontrollutvalgets påseansvar
	• Informasjon om Hedmark Revisjon IKS sin interne kvalitetssikring (ISQC1).
Mandag 11.5.20	•
Mandag 7.9.20	• Statusrapport oppdragsavtale 1. halvår 2020 (30.6.20)
Mandag 19.10.20	•
Mandag 30.11.20	•
2021	•

Budsjettbehandlingen

Møte	Oppgaver knyttet til budsjettbehandlingen
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. bl.a. relatert til bestemmelsen i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2. Kontrollutvalget følger opp at kontrollutvalgets forslag følger med til kommunestyrets behandling av budsjettet (jf. reglement for kontrollutvalget § 4).
Mandag 10.2.20	•
Mandag 23.3.20	•
Mandag 11.5.20	•
Mandag 7.9.20	• Forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet for 2021 behandles kontrollutvalget.
Mandag 19.10.20	•
Mandag 30.11.20	•

Kontrollutvalgets rapportering

Møte	Oppgaver knyttet til kontrollutvalgets rapportering
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsen i koml. § 23-5.
Mandag 10.2.20	• Kontrollutvalgets årsrapport for 2019 behandles og oversendes deretter kommunestyret til behandling. • Kontrollutvalgets rapportering til kommunestyret av resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll (rådmannens oppfølging av eventuelle anbefalinger), skal gå fram av kontrollutvalgets årsrapport. • Eventuelle omprioriteringer av prosjekter skal også framgå av årsrapporten.
Mandag 23.3.20	•
Mandag 11.5.20	•
Mandag 7.9.20	•
Mandag 19.10.20	•
Mandag 30.11.20	• Kontrollutvalgets årsplan for 2021 vedtas og oversendes deretter til kommunestyret til orientering.

Arkivsak-dok. 18/00066-22
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	10.02.2020

SAK S-2/20 SAMTALE MED ORDFØREREN.

Forslag til vedtak/innstilling:
Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.

Vedlegg:
Ingen.

Saksframstilling:
Kontrollutvalget inviterer ordfører Knut Hvithammer til en samtale hvor det kan diskuteres generelle problemstillinger i Sør-Odal kommune.

Som et fast punkt tar vi med spørsmålet om det er noe som ordfører ønsker å bringe videre til kontrollutvalget fra kommunestyret, eller om det er andre forhold som kontrollutvalget bør gjøres oppmerksom på?

Arkivsak-dok. 18/00038-68
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	10.02.2020

SAK S-3/20 SAMTALE MED RÅDMANNEN.

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelsene fra rådmannen til orientering.

Vedlegg:
Ingen.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget innkaller rådmann Frank Hauge til en samtale hvor vi kan diskutere generelle problemstillinger i Sør-Odal kommune. Kontrollutvalget ber om at rådmannen orienterer om saker som han anser som relevante for kontrollutvalgets arbeid.

Det er visse faste punkter som gjennomgås i samtalen med rådmannen:

- *Kontrollutvalget vil i hvert møte ha en rapportering fra rådmannen om den økonomiske situasjonen i kommunen, inkludert viktige forhold i investeringsregnskapet.*
- *Eventuelle anmeldelser og varslinger siden forrige møte.*
- *Registrerte åpnede tilsynssaker (ikke ordinære varslede tilsyn) siden forrige møte (enhet, sak/tema (ikke navn)).*
- *Sykefraværet i kommunen.*

I tillegg ønsker kontrollutvalget informasjon om:

- Oversikt over oppfølging av KS-saker, og spesielt ikke oppfulgte saker i 2019 (og eventuelt tidligere). Vi ber om at rådmannen orienterer om dette i møtet.
- Barnehagedekning.
- Rådmannen orientere noe grundigere om sykefravær, jf. KU-sak 52/19 – og også om NED-prosjektet.
- HR-leder orientere om medarbeiderundersøkelser osv.

Vi har forstått at rådmannen ikke kan komme kommunalsjef Toril Gundersen møter i hans sted.

Arkivsak-dok. 18/00038-69
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	10.02.2020

SAK S-4/20 INFORMASJON OM DEN NYE SKOLEN, EVENTUELLE INNKJØRINGSUTFORDRINGER.

Forslag til vedtak/innstilling:
Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.

Vedlegg:
Ingen.

Saksframstilling:
Kommunens kontrollutvalg skal på vegne av kommunestyret ha tilsyn med hele den kommunale forvaltningen. For å kunne utøve sitt tilsyn, er det viktig at kontrollutvalget har god kjennskap til kommunens virksomhet, og i den forbindelsen ønsker de bl.a. en orientering om de forskjellige enhetene og tjenestene i kommunen. Kontrollutvalgets møter avholdes på dagtid og er åpne.

Kontrollutvalget har i sin tiltaksplan sagt at de ønsker en generell informasjon om driften så langt ved Glommasvingen skole. Hva fungerer bra og hvilke utfordringer har man møtt på i oppstartsfasen, bl.a. skoleskyssen?

Arkivsak-dok. 18/00010-38
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	10.02.2020

SAK S-5/20 ORIENTERING OM REVISJONSSTRATEGIEN FOR REVISJONSÅRET 2019.

Forslag til vedtak/innstilling:
Kontrollutvalget tar orienteringen om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2019 til orientering

Vedlegg:
Ingen.

Saksframstilling:
Oppdragsavtalen har informasjon om ressursbruken på de ulike oppdragene i Sør-Odal kommune, denne er relatert til budsjettet for 2019. Oppdragsavtalen inneholder bl.a. en oversikt over tidsbruken til regnskapsrevisjon og **revisjonsstrategien** er en orientering om hva som regnskapsrevisjonen inneholder, dvs. hvilke planer som Hedmark Revisjon IKS har for revidering av kommuneregnskapet i 2019. Revisjonen skal i sitt arbeid følge ulike revisjonsstandarder, og følgende er sagt i revisjonsstandarden (ISA 300) om planlegging:

Planlegging av en revisjon innebærer utarbeidelse av den overordnede revisjonsstrategien for oppdraget samt utarbeidelse av en revisjonsplan. Dekkende planlegging er til nytte for regnskapsrevisjonen på flere måter, og bidrar blant annet til å: (Jf. punkt A1–A3)

- Hjelpe revisor med at det i tilstrekkelig grad fokuseres på viktige deler av revisjonen.
- Hjelpe revisor med å identifisere og løse eventuelle problemer i rett tid.
- Hjelpe revisor med å organisere og styre revisjonsoppdraget slik at det kan utføres på en mål- og kostnadseffektiv måte.
- Bidra til å velge medarbeidere til revisjonsoppdraget som har kapabiliteter og kompetanse som er formålstjenlig til å kunne håndtere forventede risikoer, og til å fordele arbeidsoppgaver på en egnet måte.
- Gjøre det lettere å styre og følge opp medarbeiderne på oppdraget, og å gjennomgå arbeidet deres.
- Bidra til å koordinere arbeid utført av andre revisorer eller eksperter, der dette er relevant.

Revisjonen starter med planleggingen av revisjonshandlinger for inneværende års regnskap (for 2019) først når foregående år er ferdig (2018). Endelig rapportering i forhold til revisjonsstrategien legges fram når kommuneregnskapet blir behandlet, i april/mai hvert år, men det blir også en interimrapportering underveis.

Kontrollutvalget får vanligvis informasjon om revisjonsstrategien i løpet av høsten hvert år, men på grunn av valget høsten 2019, er denne informasjonen utsatt til det første møtet i 2020.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor vil være til stede og orientere.

Arkivsak-dok. 18/00024-31
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	10.02.2020

SAK S-6/20 INTERIMRAPPORT REGNSKAPSREVISJON, REGNSKAPSÅR 2019.

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar revisjonens rapportering til orientering

Vedlegg:

1. Revisjonsrapport interim 2019, regnskapsrevisjon, Hedmark Revisjon IKS, datert 19.12.19.

Saksframstilling:

I vedlegg 1 legger Hedmark Revisjon IKS fram en statusrapport for den regnskapsrevisjonen, som er gjennomført på bakgrunn av revisjonsstrategien for revisjonsåret 2019, jf. forrige sak. Denne rapporten er sendt til kommunedirektøren, med kopi til kontrollutvalget.

I interimrapporten har revisjonen noen «anbefalinger» knyttet til:

- Attestasjon og anvisning variabel lønn
- Oppfølging av pensjonsopplysninger – KLP
- Offentlige anskaffelser – konkurranse
- Arbeidsdeling – Velferd
- Opprinnelig budsjett
- Skille drift/investering

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor vil være til stede og orientere om rapporten. Det er ikke bedt om noen tilbakemelding på interimrapporten og bemerkningene vil bli fulgt opp i regnskapsavslutningen for 2019.

Hedmark Revisjon IKS

Postboks 84, 2341 Løten
Telefon: 62 43 58 00
www.hedmark-revisjon.no
post@hedmark-revisjon.no
Org.nr.: 974 644 576 MVA
Bankgiro: 1822.46.49505

Sør-Odal kommune
v/rådmann
Øgardsvegen 2
2100 SKARNES

Saksbeh.:	Direkte tlf.:	Deres ref.:	Vår ref.:	Dato:
Terje Harstad	951 42 808		1500/2019	19.12.2019

REVISJONSRAPPORT INTERIM 2019 – SØR-ODAL KOMMUNE

Vi har gjennomført interimsrevisjon i Sør-Odal kommune og ønsker å knytte noen kommentarer til det arbeidet som er gjort.

Gjennom høsten har vi oppdatert tidligere kartlagte rutiner og implementerte kontroller. For at vi skal kunne bygge på kommunens interne kontrollhandlinger i vårt arbeid, må vi skaffe oss sikkerhet for at de interne rutinene og implementerte kontrollene fungerer tilfredsstillende. Dette gjør vi ved bruk av blant annet utvalgsbasert testing. På andre regnskapsområder der vi mener kommunens rutiner er svake eller der vi mener det er mer effektivt, vil vi teste detaljer, noe som medfører en større kontroll av regnskapsdataene. Hensikten er å gi oss tilfredsstillende sikkerhet for at det ikke oppstår vesentlige feil i regnskapet.

Videre har vi gjennom interimsrevisjonen hatt økt fokus på å kartlegge de forsystemer som overfører flest økonomiske transaksjoner til regnskapssystemet. Vi har identifisert hvilke innebygde applikasjonskontroller disse systemene har, og vurdert om kontrollene dekker opp for risikoer som foreligger ved bruk av systemene.

Nedenfor har vi summert opp våre erfaringer etter interimsrevisjonen.

Gjennomførte kontroller
Kommunen driver en mangeartet og kompleks virksomhet med et stort antall transaksjoner. Det er derfor svært viktig at det er etablert god økonomisk intern kontroll og at de etablerte kontrollene fungerer som forutsatt.

For å forsikre oss om at internkontrollen fungerer har vi testet følgende kontroller:

Attestasjon og anvisning knyttet til:

- innkjøp – elektroniske og manuelle bilag
- variabel lønn, herunder reiseregninger – elektroniske og manuelle bilag
- sosiale utbetalinger

Avstemminger knyttet til:

- bank

Kontroller knyttet til:

- inn- og utmelding av pensjonsordningen
- fast lønn utbetales på bakgrunn av signert arbeidsavtale
- rutiner og kontroller knyttet til kontant omsetning

I tillegg har vi påsett om:

- skille mellom drift og investering synes ivaretatt
- vedtak kommunestyret har gjort i forbindelse med behandlingen av opprinnelig budsjett er korrekt hensyntatt i det endelige vedtatte budsjettdokumentet
- offentlige anskaffelser har hatt tilstrekkelig konkurranse

I hovedsak har våre tester ikke avdekket vesentlige feil eller avvik, og vi mener derfor kommunens interne kontroll med noen unntak fungerer tilfredsstillende. Vi vil imidlertid komme med noen kommentarer og anbefalinger:

Attestasjon og anvisning variabel lønn

Ved test av attestasjon og anvisning av manuelle bilag vedrørende variabel lønn fant vi manglende attestasjon på enkeltstående bilag. Disse bilagene var kun anvist eller bare attestert. Dette viser at kommunen fortsatt har noe utfordringer knyttet til dette.

Selv om kommunen har etterlevd økonomireglementet, hvor det i punkt 3.1 fremgår:

> «Det skal anvises for alle utbetalinger. Det skal foreligge anvisning, dvs. utbetalingsordre fra den som har anvisningsmyndighet, før enhver utbetaling som innebærer kontroll av faktura/timeliste fra den som har anvisningsmyndighet.»

Mener vi at kommunen bør sørge for at slike utbetalingsbilag også attesteres slik at arbeidsdeling sikrer reduksjon av mislighetsrisiko.

Ved test av attestasjon og anvisning vedrørende elektroniske reiseregninger i Visma Expense fant vi avvik ved at samme person har attestert og anvist. I dette systemet er det ikke satt opp sperrer som hindrer at samme person kan både attestere og anvise samme reiseregning. Vi har rapportert samme forhold siden 2016.

Kommunen benytter systemet Visma Ressursstyring for turnusplanlegging og utbetaling av variabel lønn. Ledige vakter tildeles og godkjennes i dette systemet. Vi har tidligere fått opplyst fra systemleverandøren at attestasjon og anvisning skjer i systemet, men at det ikke lar seg gjøre å fremskaffe logg over arbeidsdelingen. Vår vurdering er at dette er en svakhet i dette systemet. For å demme opp for svakheten i systemet foretas manuell attestasjon og anvisning på samlet månedlig timeliste som blir skrevet ut på papir pr. enhet fra Visma Ressursstyring.

Ved test av attestasjon og anvisning av elektroniske bilag vedrørende variabel lønn i kommunens turnussystemer ble det også avdekket avvik ved at timelister manglet enten

attestasjon eller anvisning. Vi har også funnet timelister hvor den som anviser for sin enhet, også anviser for egne timer eller vakter som ligger inne i turnusen. Dette er ikke i tråd med økonomireglementets punkt 3.5, og medfører en mislighetsrisiko. Det er heller ikke i dette systemet satt opp sperrer som hindrer at samme person kan både attestere og anvise. Vi har rapportert dette forholdet også siden 2016.

Kommunen må sørge for rutiner som sikrer at bestemmelsene i økonomireglementet etterleves og jobber med å løse utfordringen med arbeidsdelingen i dette systemet, for på den måten å sikre en mer effektiv internkontroll og flyt i variabel lønn.

Oppfølging av pensjonsopplysninger – KLP

Administrasjonen har rutine for å gjennomføre bestandskontroll mot KLP som vil avdekke om det foreligger opplysninger i lønnssystemet som ikke stemmer med pensjonsselskapets. Siste bestandskontroll før vår gjennomgang var utført september 2019. Resultat av denne viser ei avviksliste der det gjenstår avvik som ikke er fulgt opp. Administrasjonen påpeker at ny bestandskontroll skal gjennomføres før 31.12.2019 og alle avvik skal være lukket, da det fra årsskiftet vil bli endringer i pensjonsberegningen. Vi vil følge opp dette ved å innhente dokumentasjon per 31.12.2019.

Offentlige anskaffelser – konkurranse

Tilstrekkelig konkurranse om anskaffelsene reduserer risikoen for misligheter vedrørende innkjøp. Vi har foretatt stikkprøvekontroll av om leverandører med anskaffelser over kr 100 000 er gjenstand for konkurranse og funnet at regelverket for offentlige anskaffelser i hovedsak etterleves. Vi har sendt ut forespørsel til administrasjonen for noen utplukkede anskaffelser, der vi for enkelte av disse mener at det ikke er foretatt prisforespørsel etter reglene om offentlige anskaffelser.

Vi anbefaler at kommunen gjennomgår sine rutiner for anskaffelser og sikrer at regelverket følges. Tilsvarende forhold ble tatt opp tidligere i interimrapport.

I ny kommunelov § 24-9 - Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen, blir regnskapsrevisor pålagt en ny oppgave og skal se etter om kommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Bestemmelsen trådte i kraft ved konstituerende kommunestyremøte ved oppstart av valgperioden 2019-2023. Revisor skal senest 30.06 avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren/rådmann, om resultatet av kontrollen. Våre kontroller rettet mot rammeverket for offentlige anskaffelser vil inngå i denne rapporteringen.

Arbeidsdeling – Velferd

Vår test av attestasjon og anvisning av remitteringsfiler fra Velferd viser at denne rutinen fungerer som forutsatt.

Rutine om arbeidsdeling er opprinnelig etablert til manuelle vedtak der signatur forgikk på papir, men er overført til elektronisk saksbehandling. Da programmert kontroll i Velferd ikke er etablert, mener vi det er en svakhet knyttet til rutine om arbeidsdeling da denne kun baserer seg på at to forskjellige personer med riktig myndighet skal signere vedtaket. Slik saksbehandling i dag foregår, er lett å omgå rutine både tilsiktet og utilsiktet.

Administrasjonen sier at de vil undersøke hvordan denne applikasjonskontrollen kan etableres, og få dette på plass snarlig.

Vi vil følge opp dette forholdet ved å teste applikasjonskontrollen når denne er på plass, samt kontrollere at arbeidsdeling jfr. rutine om manuell arbeidsdeling i elektronisk saksbehandling er etterfulgt.

Opprinnelig budsjett
Vi har kontrollert at endelig vedtatt budsjett stemmer med kommunestyrets vedtak i K-sak 083/18. Der det fremkommer at kommunestyret i sitt vedtak øker bruk av disposisjonsfond med 0,3 mill. Dette er ikke etter vår forståelse hensyntatt i budsjettdokumentet.
Vi anbefaler at rutine for å kvalitetssikre at kommunestyrets vedtak innarbeides riktig i endelige dokumenter etableres eller gjennomgås.

Skille drift og investering – re budsjettering av investeringsprosjekter
Ved vår gjennomgang av investeringsregnskapet og skille mellom drift og investering Jfr KRS 4. Finner vi at enkelte investeringsprosjekter er kostnadsført uten at det for 2019 er vedtatt noe investeringsbudsjett for disse prosjektene. Det ble rettet en forespørsel til teamleder regnskap den 4.12.19 som ble svart opp den 6.12.19, der det fremkommer at kostnadsføringene vil bli korrigert til drift der det åpenbart er gjennomført feilføringer.

For tre tidligere investeringsprosjekter, inngår nå disse i en rammebudsjettering på 9 mill. - Opprustning kommunale bygg.

Årsavslutningen
Før vi avlegger revisjonsberetningen vil vi ved behov avvikle et møte mellom ledelsen og revisjonen hvor vi gjennomgår utkast til årsavslutningsbrev og utkast til revisjonsberetning for 2019. Vi vil komme tilbake til eventuelt tidspunkt senere.

Vi minner om at frist for avleggelse av årsregnskapet er 15. februar og frist for avleggelse av årsberetning 31. mars. Dersom disse fristene overholdes vil vi avgi vår revisjonsberetning innen fristen 15. april.

Kongsvinger, 19. desember 2019

Tommy Pettersen
oppdragsansvarlig regnskapsrevisor

Terje Harstad
regnskapsrevisor

Kopi: kontrollutvalget

Arkivsak-dok. 18/00010-42
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	10.02.2020

SAK S-7/20 STATUSRAPPORT OPPDRAGSAVTALE FOR 2019, 2. HALVÅR.

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar statusrapport pr. 2. halvår 2019 til orientering.

Vedlegg:

1. Statusrapport pr. 2. halvår 2019.

Saksframstilling:

Saksframstilling:

En oppdragsavtale inneholder oversikt over planlagt tidsbruk på de forskjellige oppgavene som Hedmark Revisjon IKS skal utføre. Dette er antatt tidsbruk til **Regnskapsrevisjon**, **Bestilte revisjonstjenester** og **Annet** (se spesifisering på side 1).

Kontrollutvalget behandlet i møtet 14.1.19 oppdragsavtale med Hedmark Revisjon IKS for 2019. Den vedlagte (vedlegg 1) statusrapporten gir informasjon om ressursbruken pr. 2. halvår 2019 (dvs. pr. 31.12.19). Oppdragsavtalen for 2020 behandles i sak 8/20.

I henhold til den selskapsavtalen til Hedmark Revisjon IKS, som alle eierne vedtok i 2016, skal mer- eller mindreforbruk avregnes for hvert år. Som det går fram av statusrapporten, siste avsnitt, har Sør-Odal et mindreforbruk, som tabellen under viser:

	Oppdr.avt. 2019	Brukt 2019 1. hå	Rest 1 hå	Brukt 2019 2. hå	Totalt 2019	Resultat 31.12.19
Regnsk.rev	**750**	364,25	385,75	368,75	733	**17**
Undersøk.	25	19,5	5,5	0		
FR	400	157,5	242,5	183,5		
SK	75	0	75	40		
Sum	**500**	**177**	**323**	223,5	400,5	**99,5**
Annet	50	25,75	24,25	14,75	40,5	**9,5**
Totalsum	**1300**	**567**	**733**	**607**	1174	**126**

Det er først og fremst et mindreforbruk på forvaltningsrevisjon. Revisjonen skriver til slutt i statusrapporten om oppsummering økonomi, at Sør-Odal kommune krediteres (godskrives) med kr 126 262 pr. 31.12.19.

Hedmark Revisjon IKS

Statusrapport revisjon for 2019

Sør-Odal kommune

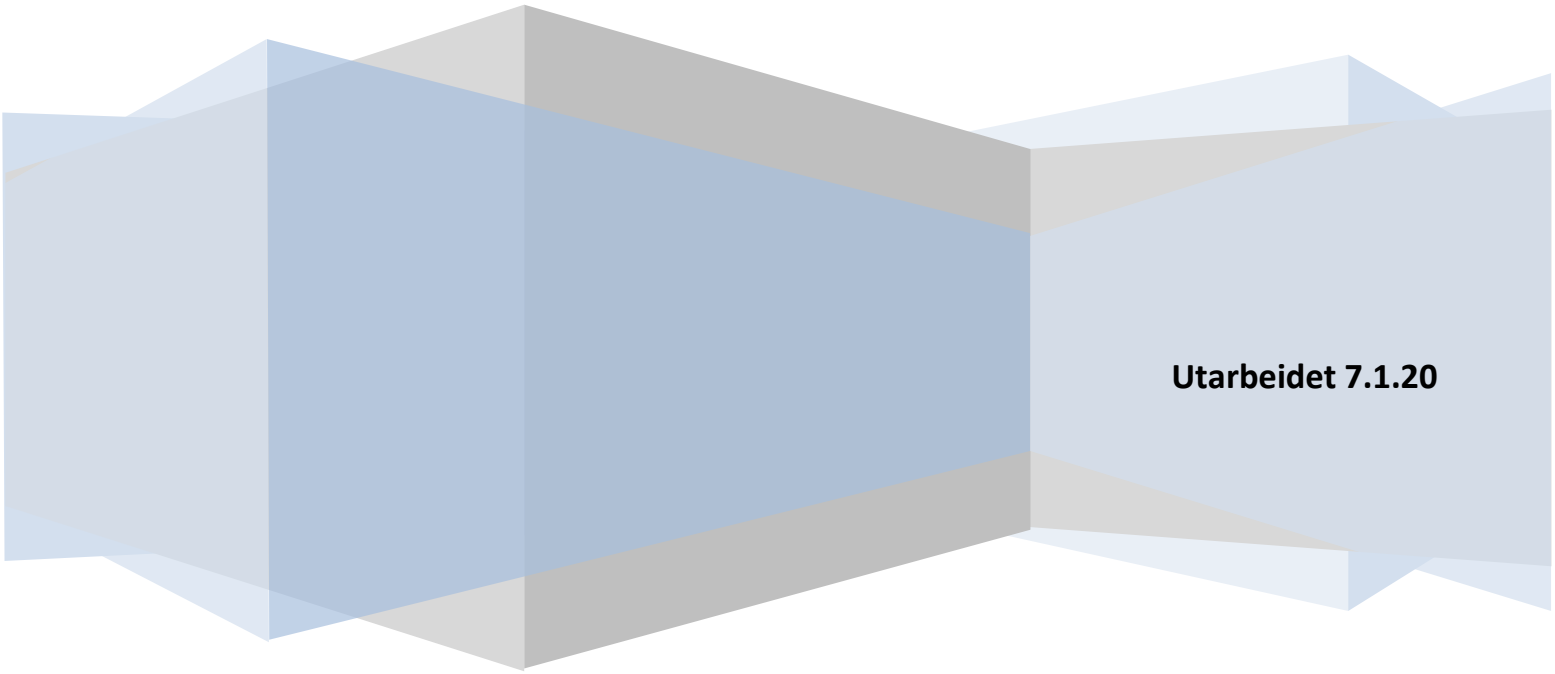

Utarbeidet 7.1.20

Rapportering

Av oppdragsavtale for 2019 fremgår det av punkt 4.5 Økonomirapportering at revisor skal rapportere til kontrollutvalget pr 30.06. Videre skal det avgis en årsrapport (31/12). I tillegg til økonomirapporteringen kommer egne faglige statusrapporter knyttet til planlegging/revisjonsstrategi, interimsrevisjon og årsavslutningsrevisjon når det gjelder regnskapsrevisjon, og statusrapporter under vegs når det gjelder arbeid med forvaltnings- og selskapskontrollrapporter.

Rapporteringen skal gjøres på samme nivå som oppdragsavtalen og oversendes kontrollutvalget senest en måned etter utløp av rapporteringsperioden. Rapporteringene skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Rapporteringen vår tar utgangspunkt i avtalt ressursbruk slik den fremgår av oppdragsavtalens punkt 3.

Tabellen under viser avtalt timetall, samt status pr rapporteringstidspunkt:

	Tjeneste	Timer avtalt 2019	Timer medgått pr 30.06	Timer medgått pr 31.12	Forbruk 2019	Avvik timer
	Regnskapsrevisjon					
1	Regnskapsrevisjon	580	219,75	525,75		
2	Revisjonsuttalelser	140	140,00	174,00		
3	Beboerregnskap	10	0,75	1,00		
4	Veiledning/bistand	20	3,75	32,25		
	SUM 1-4	**750**	**364,25**	**733,00**	**97,73 %**	**17**
	Bestilte rev.tj.					
5	Mindre undersøkelser	25	16,00	16,00		
6	Forvaltningsrevisjon	400	157,50	341,00		
7	Selskapskontroll	75	-	40,00		
	SUM 5-7	**500**	**173,50**	**397,00**	**79,40 %**	**103**
	Annet					
8	Møter i Kontrollutvalg/ Kommunestyre	**50**	**25,75**	**40,50**	**81,00 %**	**9,5**
	SUM TOTALT 1-8	**1 300**	**563,50**	**1 170,50**	**90,04 %**	**129,50**

Linje 5 omfatter følgende særskilte bestillinger:

1388	Prosjektplan GIR - selvkost	4,00 timer
1400	Prosjektplan barnevern	12,00 timer
Totalt		16,00 timer

Prosjektplan for GIR-selvkost prosjektet (prosjekt 1388) ble endelig vedtatt i møte den 6.5.19, jf sak 34/19. Dette skal være et fellesprosjekt med Eidskog, Kongsvinger og Nord-Odal. Timene som påløpet på prosjektet fordeles etter eierandeler i selskapet. Sør-Odal kommunes eierandel er 20,6%. Ved utarbeidelses av prosjektplan for GIR-selvkost er det totalt påløpt 21,75 timer Sør-Odal kommunes andel på utarbeidelse av prosjektplanen er 4 timer. Prosjektet ble igangsettes i august 2019.

Ved utarbeidelse av prosjektplan for barnevern (prosjekt 1400) er det totalt påløpt 19,50 timer. Prosjektplan ble vedtatt i møte den 6.5.19, jf sak 33/19. Dette er skal være et fellesprosjekt med Nord-Odal kommune. Timene fordeles 60-40 mellom kommunene. Sør-Odal kommunes andel på utarbeidelse av prosjektplan er 12 timer. Prosjektet skal igangsettes i august 2019 med ferdigstillelses vinteren/våren 2020.

Linje 6 omfatter følgende forvaltningsrevisjonsprosjekter/foranalyser:

204	Miljøarbeidertjenesten	192,00 timer
231	Barnevern (fellesprosjekt med Nord-Odal)	149,00 timer
Totalt		341,00 timer

Prosjektet knyttet til miljøarbeidertjenesten ble bestilt i møte den 30.11.2017. Oppstart var opprinnelig satt til august 2018 med forventet behandling i kontrollutvalget i møte i desember 2018. På grunn av andre presserende oppgaver, ble prosjektet først startet opp i januar 2019. Rapporten ble behandlet av kontrollutvalget i møte den 26.8.2019.

Linje 7 omfatter følgende selskapskontroller:

1413	GIR - selvkost (fellesprosjekt med Eidskog, Kongsvinger og N-Odal)	40,00 timer

Prosjektet er avtalt med oppstart i august 2019 og er pr 31.12.19 på høring hos selskapet og eierne.

Kommentar til og vurdering av ressursbruken

Oppdragsavtalen 1-4:

Revisjonsberetning for Sør-Odal kommunes regnskap for 2018 er avlagt i april 2019. Mesteparten av ressursbruken i forhold til revisjonsuttalelser tilskrives som tidligere år momskompensasjon og ressurskrevende tjenester. Det er i 2019 ytet noen flere timer med bistand enn det som ligger i oppdragsavtalen

Oppdragsavtalen 5-7

Planlagt ressursbruk og status iht medgått fremgår av tabellen over. Det er ikke registrerte avvik i forhold til igangsatte prosjekter som etter vår vurdering trengs å følges opp.

Oppdragsavtalen 8

Medgått er tid er innenfor det som er forutsatt i oppdragsavtalen. Vi har brukt 20,25 timer på møtedeltakelse og 20,25 timer på forberedelser i 2019. I tillegg kommer kjøring på 21 timer som knytter seg til regnskapsrevisjon, intervju og dokumentinnsamling forvaltningsrevisjon og deltakelse i møter som er innkalkulert som en del av timeprisen på kr 975.

Oppsummering revisjon

Interimsrapport regnskapsrevisjon for 2019 er avlagt til rådmann i desember 2019 iht plan.

Ett forvaltningsrevisjonsprosjekt er levert i 2019, mens to prosjekter avsluttes med behandling i kontrollutvalget vinteren/våren 2020.

Oppsummering økonomi

Med bakgrunn i det som fremkommer over blir Sør-Odal kommune kreditert (godskrevet) for kr 126 262 pr 31.12.19.

Medgått tid 2019 (1 170,50 timer a kr 975)	kr	1 141 238
- Fakturert akonto 2019 (fakturert kr 316 875 pr kvartal)	kr	-1 267 500
Sluttfakturering pr 31.12.19	kr	126 262

Løten, den 7. januar 2020

Morten Alm Birkelid

Morten Alm Birkelid
daglig leder

Arkivsak-dok. 18/00010-41
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	10.02.2020

SAK S-8/20 OPPDRAGSAVTALE FOR SØR-ODAL KOMMUNE.

Forslag til vedtak/innstilling:

Oppdragsavtalen med Hedmark Revisjon IKS for 2020 godkjennes.

Vedlegg:

1. Oppdragsavtale for Sør-Odal kommune for 2020.

Saksframstilling:

En oppdragsavtale gir informasjon om hvilke tjenester og hvilke ressurser som kontrollutvalget kan forvente å få fra Hedmark Revisjon IKS i 2020.

	Tjeneste	Timer 2020	Timer 2019
	Regnskapsrevisjon		
1	Revisjon av kommunens årsregnskap	580	580
2	Attestasjoner og revisjonsuttalelser	140	140
3	Revisjon av beboerregnskap	10	10
4	Veiledning/bistand	20	20
5	Forenklet etterlevelseskontroll	25	
	SUM 1-5	**775**	**750**
	Bestilte revisjonstjenester		
6	Bestilte mindre undersøkelser	25	25
7	Forvaltningsrevisjon	375	400
8	Selskapskontroll	50	75
	SUM 6-8	**450**	**500**
	Annet		
9	Møter i kontrollutvalg og k-styre	**50**	**50**
	SUM TOTALT	**1 275**	**1 300**

Som det går fram av tabellen over, er det lagt inn en endring i antall budsjetterte timer for revisjon av Sør-Odal kommune i 2020 på 25 timer. Økningen ligger i linje 5 «Forenklet etterlevelseskontroll». Dette er en ny oppgave, i tråd med endringene i den nye

kommuneloven (koml.§ 24-9). Ettersom det er en ny oppgave, er det ikke så enkelt å vite nøyaktig hvor mye tid som går med, men det er i hvert fall stipulert 25 timer, så får en heller justere dette ved en senere anledning. Det er også lagt inn en reduksjon på 25 timer på «Selskapskontroll» og en reduksjon på 25 timer på «Forvaltningsrevisjon». Totalt er det da en reduksjon på 25 timer i 2020 i forhold til 2019.

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2020, for kjøp av revisjonstjenester, som ble behandlet i møte 26.8.19, bygger på denne oppdragsavtalen.

OPPDRAGSAVTALE

MELLOM

KONTROLLUTVALGET
I

SØR-ODAL KOMMUNE

OG

Hedmark Revisjon IKS

2020

1 GENERELT

Kommunen ivaretar sine lovpålagte revisjonstjenester ved deltakelse i selskapet Hedmark Revisjon IKS. Hedmark Revisjon IKS skal yte eierkommunene revisjon i egenregi til selvkost. Det skal inngås oppdragsavtaler mellom oppdragsgiver og selskapet.

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å inngå oppdragsavtale med selskapet.

Kontrollutvalget og Hedmark Revisjon IKS har felles mål at revisjonstjenestene skal være til konkurransedyktig pris og kvalitet. Hedmark Revisjon IKS har en uttalt strategi å være kompetent og kundeorientert. Oppdragsansvarlig revisor for både regnskaps- og forvaltningsrevisjon skal oppfylle kravene til utdanning og praksis. Revisjonsteamene skal ha tilfredsstillende kompetanse og være uavhengige.

Regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon skal gjennomføres i henhold til lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk. Forvaltningsrevisjon skal gjennomføres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001. Revisor skal rapportere resultatene av sin revisjon og kontroll til kontrollutvalget jf. pkt. 4.

Hedmark Revisjon IKS skal delta i landsomfattende prissammenligning, benchmarking. Kontrollutvalget skal orienteres om resultatet av prissammenligningen.

Utvalgets ansvar for tilsyn med revisjonen ivaretas gjennom oppfølging av oppdrags-avtalen med vedlegg. Oppdragsavtalen med vedlegg fokuserer på kvalitet og kostnad. Med kvalitet menes blant annet revisors kvalifikasjoner og faglig utførelse, samt kommunikasjon mellom revisor og kontrollutvalg.

2 KONTRAKTSPERIODEN

Oppdragsavtalen inngås for perioden **01.01.20 – 31.12.20.**
Oppdragsavtalens punkt 3 for 2021 reforhandles høsten 2020.

3 ØKONOMI – BETALING FOR TJENESTER

Nedenfor følger oversikt over aktuelle tjenester med tilhørende stipulert tidsbruk og budsjett:

Avtalen forutsetter kr 1 000 i timesats for 2020 som vedtas i representantskapet i Hedmark Revisjon IKS.

	Tjeneste	Timer	Timepris	Kroner
	Regnskapsrevisjon			
1	Revisjon av kommunens årsregnskap	580	1 000	580 000
2	Attestasjoner og revisjonsuttalelser	140	1 000	140 000
3	Revisjon av beboerregnskap	10	1 000	10 000
4	Veiledning/bistand	20	1 000	20 000
5	Forenklet etterlevelseskontroll	25	1 000	25 000
	SUM 1-5	**775**	**1 000**	**775 000**
	Bestilte revisjonstjenester			
6	Bestilte mindre undersøkelser	25	1 000	25 000
7	Forvaltningsrevisjon	375	1 000	375 000
8	Selskapskontroll	50	1 000	50 000
	SUM 6-8	**450**	**1 000**	**450 000**
	Annet			
9	Møter i kontrollutvalg og k-styre	**50**	**1 000**	**50 000**
	SUM TOTALT	**1 275**	**1000**	**1 275 000**

Kommentarer:

- Tjenestene på linje 1-5 og 9 gjennomføres uten nærmere avtale.
- Tjenestene på linje 6-8 utføres etter særskilt bestilling av kontrollutvalget.
- Det avtales a-konto fakturering hvert kvartal på ¼ av oppdragsavtalte timer.
- Årsavregning sendes kommunen med kopi til kontrollutvalget innen 20. januar påfølgende år.
- Det er knyttet forutsetninger til stipulert tid innenfor revisjon av tjeneste 1 (revisjon av årsregnskapet) og tjeneste 2 (attestasjoner/revisjonsuttalelser):
    - Revisjon av årsregnskapet: Det forutsettes at årsregnskapet avlegges innen 15/2 og årsberetningen innen 31/3 i samsvar med bokføringsloven, kommuneloven og forskrift om årsregnskap og årsberetning. Sammen med årsregnskapet skal det framlegges underbyggende dokumentasjon som bekrefter kommunens balansetall samt avstemminger av balansen og de sammenhenger som ellers forventes å være i regnskapet. Videre skal skjema for "Lønn og pensjonskostnader" foreligge avstemt mot regnskapet.
    - Attestasjoner/revisjonsuttalelser vedr. kommunens momskompensasjons-krav, spillemiddelregnskaper m.m. forutsettes framlagt for revisor minimum 14 dager før innsendingsfristen eller innenfor de frister som er satt av ekstern tilskuddsgiver. Det skal legges fram nødvendig

dokumentasjon i form av talloppsett, regnskapsmateriale og eksempelvis tilsagn, ferdigattester etc. for at revisor skal kunne utføre jobben på en effektiv måte.

4 Dialog mellom revisjonen og kontrollutvalget

Formålet med dialogen mellom revisjonen og kontrollutvalget er at kontrollutvalget får en betryggende sikkerhet for at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Innenfor regnskapsrevisjonen skal revisor søke å sikre at kontrollutvalget får en god forståelse av revisjonsmandatet, planlagte og gjennomførte revisjonshandlinger.

Innenfor bestilte revisjonstjenester skal revisor søke å sikre at kontrollutvalget og revisjonen har en lik forventninger til tjenesten, herunder lik forståelse av formålet med, rammene for og forventet nytte av bestillingen. Forvaltningsrevisjonsprosjektene skal gjennomføres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon med tilhørende veileder. Revisjonen skal informere om vesentlige endringer i premissene for bestillingene.

Kontrollutvalget utferdiger skriftlige bestillinger til bestilte revisjonstjenester.

5 RAPPORTERING

5.1 Formålet med rapporteringen

Revisjonens rapportering til kontrollutvalget skal sikre at kontrollutvalget får tilstrekkelig informasjon for å kunne påse at;

- Kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- Det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- Det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)
- Det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.m. (selskapskontroll)

5.2 Rapportering av revisjonsordningen

Oppdragsansvarlig revisor skal årlig rapportere at han/hun oppfylle krav til uavhengighet.

Hedmark Revisjon IKS skal rapportere til kontrollutvalget at

- Nye oppdragsansvarlige revisorer oppfyller kravet til utdanning og praksis, samt vandel

5.3 Rapportering av regnskapsrevisjonen

Formålet med rapporteringen er å gi kontrollutvalget en løpende orientering om revisjonsarbeidet som gir dem et tilstrekkelig grunnlag til å vurdere at regnskapet blir revidert på en betryggende måte.
Oppdragsansvarlig revisor for kommunens årsregnskap rapporterer sitt arbeid årlig til kontrollutvalget slik (minimumskrav):

- Plan/revisjonsstrategi (høst)
- Interimsrapport (vinter)

- Årsavslutning (vår)

Krav og forventninger til innholdet i rapporteringen av regnskapsrevisjonen er utdypet i vedlegg 1.

5.4 Rapportering av bestilte tjenester

Formålet med rapportering av tilleggstjenester, forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroller er å sikre at kontrollutvalget:

- Får levert de prosjektene som er bestilt
- Prosjektene er i henhold til bestilling
- Gjennomføring og rapportering skjer i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablert og anerkjente standarder på området

Rapportering gjøres hovedsakelig muntlig etter behov i revisjonsprosessen og med skriftlig sluttrapportering med muntlig orientering. Forvaltningsrevisjonsprosjekter skal gjennomføres og rapporteres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.

5.5 Økonomirapportering

Hedmark Revisjon IKS rapporterer til kontrollutvalget 30.06 og en årsrapport pr 31.12.

Rapporteringen gjøres på samme nivå som oppdragsavtalen og oversendes kontrollutvalget senest en måned etter utløp av rapporteringsperioden. Halvårsrapporteringene skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Uavhengig av halvårsrapporteringen skal Hedmark Revisjon IKS løpende informere kontrollutvalget om forventet vesentlige avvik fra oppdragsavtalen.

6 ANDRE FORHOLD

Hedmark Revisjon IKS skal være medlem av NKRF og er derfor underlagt foreningsbasert kvalitetskontroll. Hedmark Revisjon IKS skal orientere kontrollutvalget om resultatene av kvalitetskontrollene.

Kontrollutvalget og sekretær skal ta eventuell kritikk av revisor eller revisjonen opp med daglig leder i Hedmark Revisjon IKS.

7 VEDLEGG TIL AVTALEN

Avtalen har følgende vedlegg:

- Vedlegg 1: Regnskapsrevisjon: Tjenesteleveranser - forventninger og krav

Skarnes, den xx.xx.2020

xxxxxxxxxxxx	Morten Alm Birkelid
kontrollutvalgsleder	daglig leder
Sør-Odal kommune	Hedmark Revisjon IKS

Arkivsak-dok. 18/00061-10
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	10.02.2020

SAK S-9/20 KONTROLLUTVALGETS ÅRSRAPPORT 2019.

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget årsrapport for 2019 vedtas.
2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
   - Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2019 til orientering.

Vedlegg:

1. Kontrollutvalgets årsrapport for 2019.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget skal rapportere om sin virksomhet til kommunestyret. I kontrollutvalgets årsplan for 2019, under pkt. 4.7, er det sagt følgende om kontrollutvalgets rapportering:

> *Kontrollutvalgets årsrapport for 2019 behandles i det første møtet i 2020, og oversendes deretter kommunestyret til orientering. Kontrollutvalgets rapportering til kommunestyret av resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll (rådmannens oppfølging av eventuelle anbefalinger), skal gå fram av kontrollutvalgets årsrapport. Eventuelle omprioriteringer av prosjekter skal også framgå av årsrapporten*

Kontrollutvalget er kommunestyrets organ, og kontrollutvalget håper at årsrapporten vil være et godt hjelpemiddel for kommunestyret, til å få informasjon om kontrollutvalgets virksomhet i året.

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

ÅRSRAPPORT 2019

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Utarbeidet av Glåmdal sekretariat IKS
Behandlet i kontrollutvalget 10.2.20, sak 9/20
Behandlet i kommunestyret …

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

INNHOLDSFORTEGNELSE

1 INNLEDNING ... 3

2 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET ... 3

2.1 MEDLEMMER ... 3
2.2 MØTER OG SAKER ... 3

3 KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER ... 4

3.1 TILSYN/KONTROLL FORVALTNINGEN ... 4
3.2 KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER VED REGNSKAPSREVISJON ... 5
3.3 KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER VED FORVALTNINGSREVISJON ... 5
3.3.1 Plan, bestilling og gjennomføring av forvaltningsrevisjon ... 5
3.3.2 Ikke gjennomførte kontroller ... 5
3.3.3 Rapportering av resultat etter gjennomført forvaltningsrevisjon ... 5
3.4 KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER VED SELSKAPSKONTROLL ... 6
3.4.1 Plan, bestilling og gjennomføring av selskapskontroll ... 6
3.4.2 Ikke gjennomførte kontroller ... 6
3.4.3 Rapportering av resultat etter gjennomført selskapskontroll ... 6
3.5 KONTROLLUTVALGETS PÅSEANSVAR MED REVISJONEN ... 6
3.6 BUDSJETT FOR KONTROLL- OG REVISJONSARBEIDET ... 7
3.7 KONTROLLUTVALGETS RAPPORTERING ... 7
3.8 ØVRIGE AKTIVITETER ... 8

4 SEKRETÆRFUNKSJON ... 8

5 AVSLUTTENDE KOMMENTARER ... 10

VEDLEGG ... 11

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

1 INNLEDNING

Kommunestyret har det øverste tilsynet med den kommunale forvaltningen. Kontrollutvalget er et sentralt Kommunestyret har det øverste ansvaret for å kontrollere den kommunale forvaltningen. Kontrollutvalget er et sentralt hjelpeorgan for kommunestyret, og skal utøve sitt arbeid iht. kommuneloven og forskrift om kontrollutvalg. Kontrollutvalget rapporterer om sin virksomhet til kommunestyret.

Det er utarbeidet eget reglement for kontrollutvalgets virksomhet. Kontrollutvalget reviderte sitt reglement i 2016, og det vil bli revidert igjen i førsten av 2020. Kontrollutvalgets reglement ligger på http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/sor-odal-kommune/ under «Sentrale dokumenter».

Kontrollutvalgets årsrapport er basert på årsplanen for kontrollutvalget for 2019 som ble vedtatt i kontrollutvalget i møtet den.26.11.18. Årsplanen omtaler kontrollutvalgets ordinære oppgaver og hva kontrollutvalget planlegger på et mer overordnet nivå. Denne ble oversendt kommunestyret til orientering, og ble behandlet i møtet 11.4.19 sak 017/19. I tillegg er årsrapporten basert på kontrollutvalgets tiltaksplan, som er en mer detaljert plan for hva som planlegges for hvert møte. Kontrollutvalgets årsplan og en kontinuerlig oppdatert tiltaksplan, ligger på http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/sor-odal-kommune/ under «Sentrale dokumenter».

Vi har henvist til både møter og saker når vi omtaler hva kontrollutvalget har behandlet under de ulike oppgavene nedenfor, det er fordi det skal være enklere å gå inn på sakene dersom det er ønskelig å se nærmere på dem.

2 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET

2.1 Medlemmer

Kontrollutvalget i Sør-Odal kommune har i 2018 bestått av 5 medlemmer og 5 varamedlemmer. Følgende medlemmer valgt til kontrollutvalg for perioden 2015-2019 (valgt av kommunestyret høsten 2015):

Medlem	Parti	Varamedlem	Parti
Anne Mette Øvrum - leder	H	Vidar Holstad	H
Geir Arne Spigseth - nestleder	AP	Grete Kristoffersen	AP
Vidar Braaten	SP	Bjørg Thoner	SP
Bjørn Siegwarth	BL	Tone Teppen	SV
Elisabeth Hoff Aarstad	BL	Anurag Shukla	BL

Kommunestyret valgte nytt kontrollutvalget i sitt konstituerende møte 17.10.19, sak 062/19:

Medlem	Parti	Varamedlem	Parti
Ole Sverre Sigseth – leder	H	Hege S.M. Mangseth	H
Veslemøy Nordseth	BL	Trond Eriksen	SV
Grete Sparby	AP	Trond Henning Ellefsrud	AP
Terje Hagen	PP	Synnøve Thoner	PP
Bjørg Thoner	SP	Carl Fredrik Ihler	SP

2.2 Møter og saker

Kontrollutvalget i 2019 hatt 5 (6) møter og behandlet 56 (61) saker. Tallene i parentes er fra 2018. Hvilke saker som er behandlet, vedtakene i sakene og hvordan de er fulgt opp, går fram av vedlegget til årsrapporten. Alle sakene er fulgt opp eller lagt inn i tiltaksplanen for oppfølging i 2020.

Kontrollutvalgets møter er åpne på lik linje med andre kommunale utvalg.

Møtedeltakelsen går fram av protokollene, som ligger tilgjengelig på http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/sor-odal-kommune/ Under «Møter».

Bildet er fra kontrollutvalgets møte 26.8.19. Medlem Elisabeth Hoff Aarstad var ikke til stede. Fv. Geir Spigseth, Bjørn Siegwarth, Vidar Braaten og Anne Mette Øvrum.

Det har ikke vært avholdt noe fellesmøte for alle kontrollutvalgene i regionen i 2019.

3 KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER

3.1 Tilsyn/kontroll[1] forvaltningen

Kontrollutvalgets tilsyn/kontroll med forvaltningen har i 2019 bl.a. blitt gjennomført på følgene måter:

- Kontrollutvalgets tilsyn/kontroll med politiske vedtak gjennomføres ved at medlemmene følger med på saksdokumenter fra de forskjellige politiske utvalgene. Kontrollutvalget gjennomfører en gjensidig rapportering i hvert møte eller ved behov.
- Ordfører, som har generelt møte- og talerett i kontrollutvalgets møter, inviteres til å delta i en samtale med kontrollutvalget i hvert møte, så sant det er mulig. Kontrollutvalget anser at samtalen med ordfører er nyttig, som et ledd i kontrollutvalgets kontakt med kommunestyret. Som et fast punkt ber kontrollutvalget om en tilbakemelding på om det er noe som ordfører ønsker å bringe videre til kontrollutvalget fra kommunestyret, eller om det er andre forhold som kontrollutvalget bør gjøres oppmerksom på.
- Rådmannen blir innkalt til hvert møte for å rapportere eller orientere kontrollutvalget om forskjellige saker. Det er bl.a. noen faste orienteringer i hvert møte:
  - Økonomi (utvikling/budsjett og investeringer).
  - Sykefravær.
  - Eventuelle anmeldelser eller varslinger.
  - Oversikt over tilsynssaker (statlig tilsyn).
- Kontrollutvalget ber også om orientering om rådmannens system for oppfølging av KS-saker.
- Hvilke saker det er for øvrig er orientert om under samtalen med rådmannen, går fram av protokollen fra møtene, som ligger tilgjengelig på http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/sor-odal-kommune/ under «Møter».
- Kontrollutvalget mottok en ekstern henvendelse om integrering av flyktninger, som ble behandlet i møtet 25.3.19, sak 20/19. Kontrollutvalget så ikke at dette var noen sak for dem, men ba om likevel om en orientering om saken fra rådmannen i møtet 18.11.19, sak 53/19.
- Kontrollutvalget behandlet skatteoppkrevers årsrapport og Skatteetatens kontrollrapport for 2018 i møtet 25.3.19, sak 21/19. Saken ble behandlet i kommunestyret 11.4.19, sak 018/19.
- Sekretariatet henter fortløpende ut kopier av statlige tilsynsrapporter, enten fra statens eller kommunens postliste. En oversikt over disse har blitt lagt fram for kontrollutvalget.

I tillegg har kontrollutvalget fått følgende informasjon i møtene:

Informasjon om/fra	Behandlet i møtet
Barnevernet.	14.1.19, sak 2/19
Kommunens system for oppfølging av opplæringsloven § 9 A-4 (skolens akt.plikt skolemiljø)	15.3.19, sak 19/19
Kultur for læring	6.5.19, sak 27/19

[1] Etter den nye kommuneloven, som ble vedtatt ved konstituerende kommunestyremøte, brukes ikke lenger ordet tilsyn om kontrollutvalgets arbeid, men **kontroll**. I denne rapporten bruker vi derfor tilsyn/kontroll.

Informasjon om/fra	Behandlet i møtet
Etikk og varsling i kommunen (fellessak i alle kontrollutvalgene i regionen).	6.5.19, sak 32/19

Disse sakene, sammen med revisjonens rapportering, danner grunnlag for det løpende tilsynet/den løpende kontrollen med kommunen. Sekretariatets oppfølging av kontrollutvalgets saker rapporteres gjennom en egen oversikt, som legges fram for kontrollutvalget for hvert møte. Denne rapporten ligger som vedlegg til årsrapporten.

3.2 Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon

Kommuneregnskapet for 2018 ble behandlet i møtet 6.5.19, sak 28/19. Kontrollutvalget ga sin uttalelse til regnskapet i henhold til forskrift om kontrollutvalg § 7. Kontrollutvalget behandlet årsavslutningsbrevet for 2018 i samme møte, sak 29/19. Kontrollutvalget fulgte opp årsavslutningsbrevet i møtet 26.8.19, sak 40/19.

Kontrollutvalget får vanligvis informasjon om revisjonsstrategien i løpet av høsten hvert år. Revisjonsstrategien for 2019 ble utsatt til det første møtet i 2020, på grunn av kommunevalget. Interimrapporten (foreløpig gjennomført regnskapsrevisjon for 2019) blir også behandlet i det første møtet i 2020. Interimrapporten for 2018 ble behandlet i møtet 14.1.19. sak 3/19.

Kontrollutvalget har ikke mottatt noen nummererte brev i 2019 og det er for øvrig ingen revisjonsmerknader som ikke er fulgt opp, jf. forskrift om kontrollutvalg § 8.

3.3 Kontrollutvalgets oppgaver ved forvaltningsrevisjon

3.3.1 Plan, bestilling og gjennomføring av forvaltningsrevisjon

I revidert plan for forvaltningsrevisjon (for 2019-2020), som ble vedtatt i kommunestyret 7.2.19, sak 004/19, ble følgende prosjekter satt opp som prioritert for 2019:

Områder	Forslag prosjekter (temaer)	Prioritet
Barnevern	Saksbehandling/økonomi/fosterhjem/forebyggende tiltak	2019
Innkjøp	Lov om offentlige anskaffelser (oppfølging av tidligere gjennomgang).	2019/ 2020

Kontrollutvalget bestilte 2018 i tråd med plan for forvaltningsrevisjon for **2017-2020**, en forvaltningsrevisjon knyttet til **Miljøarbeidertjenesten**. Rapporten ble behandlet i kontrollutvalget 26.8.19, sak 42/19 og i kommunestyret 7.11.19, sak 073/19. Rapporten følges opp i 2020.

I tråd med revidert plan for forvaltningsrevisjon for 2019-2020, bestilte kontrollutvalget i møtet 6.5.19, sak 33/19 en forvaltningsrevisjon knyttet til **Barnevern**. Dette er et samarbeidsprosjekt med Nord-Odal kommune. Barnevernet er et vertskommunesamarbeid, der Sør-Odal er vertskommune. Rapporten legges fram i mai 2020.

3.3.2 Ikke gjennomførte kontroller

Det er foreløpig ikke bestilt noen forvaltningsrevisjon knyttet til Innkjøp.

3.3.3 Rapportering av resultat etter gjennomført forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget fulgte opp en tidligere forvaltningsrevisjon knyttet til **Intern kontroll** i møtet 6.5.19, sak 31/19**.** Rapportens anbefalinger ble ansett delvis som fulgt opp og vedtok å følge opp saken igjen i mai 2020.

3.4 Kontrollutvalgets oppgaver ved selskapskontroll

3.4.1 Plan, bestilling og gjennomføring av selskapskontroll

I revidert plan for selskapskapskontroll (for 2018-2019), som ble vedtatt i kommunestyret 4.10.18, sak 61/18, ble følgende prosjekter satt opp som prioritert for 2019:

Selskap	Kontroller	Kommentarer
GIR IKS	• Forvaltningsrevisjon	Selvkost
GIV IKS	• Forvaltningsrevisjon	Kompetanse, kultur og organisering. Tre av eierne har prioritert dette, tre har ikke satt det opp. Det tas en vurdering i forhold til hvor mange eiere som ønsker å bli med på en gjennomgang.

Det ble i møtet 6.5.19, sak 34/19 bestilt en selskapskontroll/forvaltningsrevisjon i GIR IKS. Saken ble behandlet i flere runder i kontrollutvalget for å samordne bestillingen med de øvrige eierkommunene. Rapporten leveres i mars 2020.

3.4.2 Ikke gjennomførte kontroller

Det er ikke bestilt noen kontroll i GIV IKS i 2019.

3.4.3 Rapportering av resultat etter gjennomført selskapskontroll

Det er ikke fulgt opp noen selskapskontroller i 2019.

3.5 Kontrollutvalgets påseansvar med revisjonen

Kontrollutvalget skal vurdere om kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Kommunens revisor er Hedmark Revisjon IKS, som er revisor for 16 kommuner i Hedmark, samt Hedmark fylkeskommune. Kontrollutvalget har ingen grunn til å tro at Sør-Odal kommune ikke har en forsvarlig revisjonsordning. Hedmark Revisjon IKS er medlem av NKRF[2] og er underlagt NKRFs kvalitetskontroll.

Påseansvaret med revisjonen har blitt utøvd på flere måter, bl.a.:

- Gjennom revisjonens orientering om sitt årlige planverk (revisjonsstrategi) og rapportering i forhold til dette (interimrapportering), jf. pkt. 3.2.
- Gjennom daglig leders orientering om gjennomført benchmarking av revisjonstjenestene.
- Gjennom kontrollutvalgets behandling av revisjonsberetninger til reviderte regnskaper og andre rapporter med utgangspunkt i revisjonsarbeidet (jf. pkt. 3.2).
- Gjennom revisjonens muntlige rapporteringer om revisjonsarbeidet.
- Gjennom vurderinger av mottatte revisjonsrapporter.

Dokumentasjonen av kontrollutvalgets oppfølging av dette påseansvaret (skjematisk oversikt) for 2019 blir behandlet i første møtet 2020. Dokumentasjonen for kontrollutvalgets påseansvar for 2018, ble behandlet i kontrollutvalgets møte 14.1.19, sak 11/19.

I tillegg kan vi nevne:

- Oppdragsansvarlig revisor for både forvaltningsrevisjon og regnskapsrevisjon la fram **uavhengighetserklæringer** for Sør-Odal kommune i kontrollutvalgets møte 14.1.19, sak 4/19.
- Kontrollutvalget har behandlet **oppdragsavtale** med Hedmark Revisjon IKS for 2019, i møtet 14.1.19 sak 6/19. I denne avtalen går fram hvilke oppgaver som planlegges ut fra de ressursene som er til rådighet, jf. også pkt. 3.6. Det ble rapportert til forhold til oppdragsavtalen pr. 31.12.18 i møtet 14.1.19 sak 5/19 og for første halvår 2019 i møtet 26.8.19, sak 43/19.

[2] Norges Kommunerevisorforbund

- Revisjonen arbeider bevisst med å bedre kompetansen og revisjonsarbeidets kvalitet, planleggingen og rapporteringen. Kravene til den obligatoriske etterutdanningen (i tråd med NKRFs retningslinjer) er oppfylt for alle ansatte.
- Kontrollutvalget har også blitt informert i flere av møtene om en mulig sammenslåing av Hedmark Revisjon IKS med Innlandet Revisjon IKS, ettersom de to fylkeskommunene skulle slås sammen til Innlandet fylkeskommune og disse revisjonsenhetene reviderte hver sin fylkeskommune. Det ble ingen sammenslåing og Innlandet Revisjon IKS ble valgt som revisor for Innlandet fylkeskommune.

3.6 Budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet

Kontrollutvalget skal legge fram forslag til budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet i kommunen. Budsjettforslaget skal inneholde utgifter til kontrollutvalgets virksomhet, ramme for sekretariatets budsjett og ramme for revisjonens budsjett. Til sammen skal dette utgjøre funksjon 110 i KOSTRA-rapporteringen.

I kontrollutvalgets budsjett ligger godtgjørelser, utgifter til reise, kurs, bevertning mv. Hva som ligger i sekretariatets virksomhet går fram av pkt. 4.

I **revisjonstjenesten** som kommunen betaler for, er følgende oppgaver inkludert:

- Revisjon av kommuneregnskapet, regnskapsbekreftelsen samt tilleggsoppgaver.
- Forvaltningsrevisjon.
- Selskapskontroll.
- Div. faglig veiledning.
- Attestasjonsoppgaver (inkludert momskompensasjon)
- Spillemiddelregnskaper.
- Pasientregnskaper (sykehjem og boliger med heldøgns omsorg og pleie).
- Eventuelle granskningsoppgaver eller spesielle undersøkelser.
- Revisjonens deltakelse i kontrollutvalgets møter og kommunestyremøter.

Kontrollutvalgets la i 2018 fram følgende forslag til budsjett for kontroll og revisjonsarbeidet for **2019**, som fordeler seg slik:

		2019
Kontrollutvalget	Sum	**147 500**
Sekretariat	Ramme for virksomheten	**277 000**
Revisjonen	Ramme for virksomheten	**1 267 500**
Sum		**1 692 000**

Dette ble vedtatt i kommunestyret. Regnskap i forhold til budsjett for sekretariatet og revisjonen avregnes i forhold til medgått tid i de respektive regnskapsavslutningene for 2019.

Kontrollutvalget behandlet forslag til budsjett for **hele kontroll- og revisjonsarbeidet for 2020** i møtet 26.8.19, sak 44/19. Tallene går fram av sak 44/19 i vedlegget til årsrapporten. Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2[3], sier at kontrollutvalgets forslag skal følge med formannskapets innstilling til kommunens budsjett ved kommunestyrebehandlingen. Dette ble fulgt opp i Sør-Odal. Kommunestyret har vedtatt kontrollutvalgets forslag til budsjett.

3.7 Kontrollutvalgets rapportering

Kontrollutvalget har i 2019 gjennomført følgende rapportering:

- Kontrollutvalgets **årsrapport for 2018** ble behandlet i kontrollutvalget 14.1.19, sak 9/19 og i kommunestyret 7.2.19, sak 003/19.

[3] Forskrift (FOR-2019-06-17-904) iht. ny kommunelov.

- **Årsplanen for 2020** ble behandlet i kontrollutvalget 18.11.19 (sak 49/19), og ble deretter oversendt kommunestyret med forslag om å ta årsplanen til orientering. Kommunestyret behandlet årsplanen i møtet 12.12.19, sak 078/19.
- Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret i forbindelse med resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll – dette blir gjort gjennom kontrollutvalgets årsrapport, jf. pkt. 3.3.3 og 3.4.3.
- Rapporter etter gjennomførte kontroller er sendt fortløpende til kommunestyret.

3.8 Øvrige aktiviteter

Kontrollutvalgets oppgaver er mange og store og de ser behov for en jevnlig oppdatering av sine kunnskaper, samt å treffes og ha kontakt med andre kontrollutvalg. For å følge opp dette kan følgende nevnes:

- Tre av kontrollutvalgsmedlemmene i Sør-Odal deltok på NKRFs kontrollutvalgskonferanse på Gardermoen 30-31 januar 2019.
- Sekretariatsleder sender jevnlig ut kopier av en del fagartikler («Fagstoff») knyttet til kontroll og revisjon. Dette er et tiltak som alle medlemmene mener er nyttig for å holde seg oppdatert.
- Kontrollutvalget gjennomfører i hvert møte, en evaluering av dagens møte. Det er viktig for å kunne gjøre møtene så hensiktsmessige som mulig.
- Kontrollutvalget gjennomførte en evaluering av sin virksomhet for perioden 2015-2019 i møtet 26.8.19, sak 45/19. Det ble også tatt en evaluering i samtalen med både ordfører, rådmann og revisjonen i samme møte.
- 2019 var valgår, og det ble valgt nye kontrollutvalg høsten 2019. Det nye kontrollutvalget fikk en foreløpig orientering om kontrollutvalgets rolle og oppgaver i møtet 18.11.19, men vil få en heldagsopplæring i januar 2020. De tidligere kontrollutvalgsmedlemmene ble invitert til møtet 18.11.19, for å formidle sine erfaringer videre til det nye utvalget.

Kontrollutvalget er opptatt av å gjøre kontrollutvalgets virksomhet mer synlig. Følgende tiltak er gjennomført:

- Kontrollutvalget er omtalt på kommunens hjemmeside https://www.sor-odal.kommune.no/category21588.html.
- På kommunens møteplan, ligger det opplysninger om kontrollutvalgets medlemmer, møter og saker https://innsyn.onacos.no/sorodal/wfinnsyn.ashx?response=moteplan_utvalg&fradato=2020-01-01T00:00:00&utvalg=51&
- På hjemmesiden til Glåmdal sekretariat IKS (se pkt. 4) er kontrollutvalgene og kontrollutvalgenes oppgaver er synliggjort (www.gs-iks.no). Sør-Odal sine saker er omtalt på http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/sor-odal-kommune/
- Ettersom kontrollutvalgets møter er åpne, sender sekretariatet både sakslister og møtebøker til Glåmdalen og Østlendingen.

4 SEKRETÆRFUNKSJON

Kontrollutvalgene i Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler og Åsnes har felles sekretariat gjennom det interkommunale selskapet Glåmdal sekretariat IKS. Selskapets bemanning er på 1,8 stillinger (2 personer).

Det er vedtatt egne etiske retningslinjer for Glåmdal sekretariat IKS. Disse bygger på de etiske retningslinjene som er vedtatt for NKRFs medlemmer.

Glåmdal sekretariat IKS mottok i januar 2018 en søknad fra Sekretariatet for kontrollutvalgene i Sør-Østerdal, hvor de anmodet om å bli slått sammen med Glåmdal sekretariat IKS. Sekretariatet for kontrollutvalgene i Sør-Østerdal er sekretariat for kontrollutvalgene i Elverum, Engerdal, Stor-Elvdal, Trysil og Åmot kommuner. Kontrollutvalget fikk saken til høring i 2018 og sluttet seg til en sammenslåing. Saken ble deretter behandlet i kommunestyrene våren 2019 og høsten 2019 ble

selskapsavtalen behandlet. Dessverre ble det noen avvikende vedtak i noen av kommunene i Kongsvingerregionen, derfor må saken behandles på nytt i 2020. Det blir derfor ingen sammenslåing fra 1.1.20, som en håpet på. Kontrollutvalget har blitt holdt oppdatert om saken i flere av møtene i 2019.

Tidsbruk

Når vi trekker ferie og permisjoner fra total arbeidstid i perioden 1.1.19-31.12.19, har sekretariatet hatt 2 556 timer (2 666 timer) til disposisjon (tallet i parentes er fra 2018). Noe av årsaken til reduksjonen fra 2018, er at sekretariatsleder ikke fikk tatt ut all ferie og avspasering i 2018. 78,1 % (76 % i 2018) av timene er brukt på kontrollutvalgene (1 997 timer). Disse er fordelt på kontrollutvalgene som tabellen under viser:

	Timer	%
Eidskog	385	19,3
Grue	261	13,1
Kongsvinger	317	15,9
Nord-Odal	255	12,8
Sør-Odal	264	13,2
Våler	257	12,9
Åsnes	258	12,9
	1997	100

Det er til sammen behandlet **433 saker** i de 7 kontrollutvalgene i 2019 (inkl. «Eventuelt» og «Evaluering»). Det er 67 færre saker enn i 2018, jf. det som er sagt under pkt. 2.2.

For Sør-Odal ser fordelingen av timer til kontrollutvalgets virksomhet slik ut:

Oppgaver	2019	2018
Saksbehandling	223	205
Møter kontrollutvalget	37	39
Analyse/plan for SK[4]	0	2
Analyse/plan for FR[5]	0	6
Møte med revisjonen	1	1
Planlegg/faglig oppdatering	3	4
	264	256

Under den største oppgaven, saksbehandling til kontrollutvalget, ligger all saksforberedelse og forskjellige undersøkelser til kontrollutvalget, herunder årsplaner og årsrapporter, møteinnkallinger med tilhørende bestillinger og avtaler, referater og oversendelse av vedtak til videre behandling og oppfølging av vedtak.

Det er brukt noe mer tid til saksbehandling i 2019 enn i 2018, selv om det er færre møter/saker. Det har bl.a. sammenheng med etablering av nye utvalg og at det i 2018 ble brukt en del tid på revidering av planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.

Den øvrige tidsbruken, totalt 558 (620 i 2018) timer, har gått til saksbehandling og møter i styret og representantskapet, administrasjon/IT/kontor/arkiv, kurs og reiser til og fra møter i kommunene.

60 % av kommunenes betaling for sekretariattjenesten blir fordelt etter tidsbruken i kontrollutvalgene i ettertid. De øvrige 40 % blir fordelt etter innbyggertall.

[4] Overordnet analyse og plan for selskapskontroll.
[5] Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon.

5 Avsluttende kommentarer

Kontrollutvalget har en viktig oppgave med å kontrollere kommunens virksomhet, sammen med revisjonen og sekretariatet. Kontrollutvalget er avhengig av et samarbeid mellom sekretariatet og revisjonen, og dette samspillet har fungert bra også i 2019.

Kontakten mot kommunen, spesielt ordføreren og rådmannen, har også vært nyttig. Kontrollutvalget mener at samtalene som gjennomføres i kontrollutvalgsmøtene, bidrar positivt til en god kontakt.

Sør-Odal 10.2.19
Ole Sverre Spigseth (sign.)
leder av kontrollutvalget

Torgun M Bakken
sekretariatsleder

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

VEDLEGG

Oppfølging KU-saker Sør-Odal-2019

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
14.1.19	1/19	Referater, orienteringer og diskusjoner.	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.				✓
	2/19	Informasjon fra barnevernet.	Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.				✓
	3/19	Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2018, med foreløpig informasjon om oppfølging av årsavslutningsbrevet for 2017.	Kontrollutvalget tar revisjonens rapportering til orientering.				✓
	4/19	Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet.	Kontrollutvalget tar de oppdragsansvarlige revisorenes egenvurdering av uavhengighet for Sør-Odal kommune for 2019 til orientering.				✓
	5/19	Statusrapport 2. halvår 2018 (31.12.18).	Kontrollutvalget tar statusrapport for oppdragsavtalen pr. 31.12.18 orientering.				✓
	6/19	Oppdragsavtalen for 2019.	Oppdragsavtalen med Hedmark Revisjon IKS for 2019 godkjennes.				✓
	7/19	Samtale med ordføreren.	Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.				✓
	8/19	Samtale med rådmannen	Kontrollutvalget tar samtalen med rådmannen til orientering.				✓
	9/19	Kontrollutvalgets årsrapport for 2018.	1. Kontrollutvalget årsrapport for 2018 vedtas. 2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak: • Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2018 til orientering.	KS	KS 7.2.19 Sak 003/19 Saksutskrift 5.3.19		✓
	10/19	Bestilling av selskapskontroll i tråd med plan for selskapskontroll.	1. Kontrollutvalget viser til plan for selskapskontroll for Sør-Odal kommune for 2018-2019 og bestiller en prosjektplan knyttet til selskapskontroll/forvaltningsrevisjon i GIR IKS. 2. Prosjektplanen, sammen med forslag til problemstillinger, legges fram i neste møte.	Hedmark Revisjon IKS		**Lagt inn i tiltaksplanen for oppfølging**	✓
	11/19	Kontrollutvalgets tilsynsansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.	Kontrollutvalget slutter seg til de vurderingene som går fram av 1. Vurdering av regnskapsrevisjon pr. 31.12.18. 2. Vurdering av forvaltningsrevisjon pr. 31.12.18.				✓
	12/19	Eventuelt.	Det ble ikke tatt opp noen saker under eventuelt.				✓
	13/19	Evaluering av kontrollutvalgets møte.	Evalueringen tas til etterretning.				✓
							OK
25.3.19	14/19	Referater, orienteringer og diskusjoner.	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.				✓

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
	15/19	Samtale med ordføreren	Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.				✓
	16/19	Prosjektplan selskapskontroll i GIR IKS.	1. Kontrollutvalget fastholder at det er selvkost som er hovedpoenget med gjennomgangen, ut fra følgende problemstillinger: 1. I hvilken grad beregner GIR IKS selvkost i henhold til lov, forskrift og gjeldene retningslinjer? 2. Hvordan sikrer GIR IKS at det ikke forekommer kryssubsidiering eller at gebyrbelagte tjenester belastes med kostnader de ikke skal belastes med? 3. Hva slags betalingsrutiner har GIR IKS ved innsamlingsstasjonene, og hvordan sikres det at rutinene følges? 2. Saken settes opp til endelig behandling i neste møte.	Hedmark Revisjon IKS		**Lagt inn i tiltaksplanen for oppfølging**	✓
	17/19	Orientering fra Hedmark Revisjon IKS.	Kontrollutvalget tar revisjonens informasjon til orientering.				✓
	18/19	Samtale med rådmannen	Kontrollutvalget tar samtalen med rådmannen til orientering.				✓
	19/19	Kommunens system for oppfølging av § 9 A (psykososialt skolemiljø)	Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.				✓
	20/19	Mottatt henvendelse til kontrollutvalget.	1. Kontrollutvalget tar rådmannens redegjørelse til orientering. 2. Kontrollutvalget ser ikke at dette er en sak for kontrollutvalget på nåværende tidspunkt. 3. Kontrollutvalget oppfordrer ordfører og rådmann til å ta et nytt møte med Kvinnenettverket for å avklare de forskjellige rollene og samarbeidet framover.				✓
	21/19	Skatteoppkrevers årsrapport for 2018 og kontrollrapport fra Skatteetaten	Kontrollutvalget tar saken til orientering og foreslår for Sør-Odal kommunestyre å fatte slikt vedtak: • Skatteoppkrevers årsrapport/årsregnskap for 2018 og Skatteetatens kontrollrapport tas til orientering.	KS	KS 11.4.19 Sak 018/19 Saksutskrift 12.4.19		✓
	22/19	Bestilling av forvaltningsrevisjon iht. plan for 2019-2020.	1. Kontrollutvalget viser til plan for revidert plan for forvaltningsrevisjon 2019-2020 og bestiller en prosjektplan med utgangspunkt i barnevernet. 2. Prosjektplanen legges fram i neste møte.	Hedmark Revisjon IKS		**Lagt inn i tiltaksplanen for oppfølging**	✓
	23/19	Eventuelt.	Det ble ikke behandlet noen saker under eventuelt.				✓
	24/19	Evaluering av kontrollutvalgets møte.	Kontrollutvalget tar evalueringen til etterretning.				✓
							OK
6.5.19	25/19	Referater, orienteringer og diskusjoner.	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.				✓
	26/19	Samtale med ordføreren	Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.				✓

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
	27/19	Informasjon om kultur for læring.	Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.				✓
	28/19	Årsregnskap/årsberetning 2018 Sør-Odal kommune.	Kontrollutvalgets uttalelse til Sør-Odal kommunes årsregnskap og årsberetning for 2018, oversendes kommunestyret, med kopi til formannskapet.	KS med kopi FSK	KS 13.6.19 Sak 038/19 tatt ut selv		✓
	29/19	Årsavslutningsbrev 2018.	1. Kontrollutvalget tar årsavslutningsbrevet for 2018 fra Hedmark Revisjon IKS til orientering. 2. Kontrollutvalget følger opp både årsavslutningsbrevet og interimrapporten i neste møte.			**Lagt inn i tiltaksplanen for oppfølging**	✓
	30/19	Samtale med rådmannen	Kontrollutvalget tar samtalen med rådmannen til orientering.				✓
	31/19	Oppfølging av tidligere forvaltningsrevisjon Intern kontroll	1. Kontrollutvalget tar rådmannens tilbakemelding til orientering. 2. Kontrollutvalget anser anbefalingene som delvis fulgt opp, og vil følge opp saken igjen i mai 2020.			**Lagt inn i tiltaksplanen for oppfølging**	✓
	32/19	Etikk og varsling i kommunen (fellessak i alle kontrollutvalgene).	Kontrollutvalget tar diskusjonen med rådmannen til orientering.				✓
	33/19	Prosjektplan forvaltningsrevisjon barnevern.	1. Kontrollutvalget viser til revidert plan for forvaltningsrevisjon for Sør-Odal kommune for 2019-2020 og vedtar oppstart av et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til *Barnevern.* 2. Prosjektet har følgende problemstillinger: **1) Har Sør-Odal og Nord-Odal kommuner rutiner for forebyggende arbeid og tidlig innsats som sikrer etterlevelse av regelverk og anbefalinger på området?** **2) Har Odal barneverntjenesten en hensiktsmessig samhandling med andre kommunale enheter i det forebyggende arbeidet og for tiltaksarbeidet?** **3) Er kommunens praksis for oppfølging av barn i fosterhjem og fosterhjemmene i tråd med lovpålagte krav?** 3. Hvis det i løpet av gjennomgangen avdekkes andre problemstillinger som bør undersøkes nærmere, tas dette opp med kontrollutvalget. 4. Prosjektet gjennomføres innenfor en ressursramme på 400 (totalt) timer og kontrollutvalget ber om at endelig rapport ferdigstilles i mars 2020. 5. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget. Hvis det er vesentlige endringer i forhold til tidsplanen eller andre forhold, legger sekretariatsleder saken fram for kontrollutvalget	Hedmark Revisjon IKS		**Lagt inn i tiltaksplanen for oppfølging**	

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
	34/19	Endelig bestilling selskapskontroll i GIR IKS.	1. Kontrollutvalget viser til revidert plan for selskapskontroll for Sør-Odal kommune for 2018-2019 og vedtar oppstart av et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til GIR IKS. 2. Prosjektet har følgende problemstillinger: 1) I hvilken grad beregner GIR IKS selvkost i henhold til lov, forskrift og gjeldende retningslinjer? 2) Hvordan sikrer GIR IKS at det ikke forekommer kryssubsidiering eller at gebyrbelagte tjenester belastes med kostnader de ikke skal belastes med? 3) Hva slags betalingsrutiner har GIR IKS ved innsamlingsstasjonene, og hvordan sikres det at rutinene følges? 4) Hvor kostnadseffektivt drives selskapet, f.eks. sett i forhold til lignende selskaper? 3. Hvis det i løpet av gjennomgangen avdekkes andre problemstillinger som bør undersøkes nærmere, tas dette opp med kontrollutvalget. 4. Prosjektet gjennomføres innenfor en ressursramme på ca. 270 timer og kontrollutvalget ber om at endelig rapport ferdigstilles innen 31.12.19. 5. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget. Hvis det er vesentlige endringer i forhold til tidsplanen eller andre forhold, legger sekretariatsleder saken fram for kontrollutvalget	Hedmark Revisjon IKS		**Lagt inn i tiltaksplanen for oppfølging**	
	35/19	Informasjon fra Hedmark Revisjon IKS.	Kontrollutvalget tar informasjonen fra Hedmark revisjon IKS til orientering.				✓
	36/19	Eventuelt.	Det ble ikke tatt opp noen saker under eventuelt.				✓
	37/19	Evaluering av kontrollutvalgets møte.	Kontrollutvalget tar evalueringen til etterretning.				✓
							OK
26.8.19	38/19	Referater, orienteringer og diskusjoner.	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.				✓
	39/19	Samtale med ordføreren	Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.				✓
	40/19	Oppfølging årsavslutningsbrev og interimrapport 2018.	Kontrollutvalget tar redegjørelsen til rådmannen til orientering.				✓
	41/19	Samtale med rådmannen	Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelsene fra rådmannen til orientering.				✓
	42/19	Rapport forvaltningsrevisjon Miljøarbeidertjenesten	1. Kontrollutvalget tar rapportene om **Miljøarbeidertjenesten** til orientering. 2. Saken oversendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:	KS	KS 7.11.19 Sak 073/19	**Lagt inn i tiltaksplanen**	✓

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
			a. Kommunestyret tar rapportene om **Miljøarbeidertjenesten** til orientering. b. Kommunestyret ber administrasjonen vurdere anbefalingene i sitt forbedringsarbeid med tjenesten. c. Kontrollutvalget innhenter tilbakemelding fra administrasjonen om hvordan anbefalingene er fulgt opp, innen 1.9.2020.		Saksutskrift 19.11.19	**for oppfølging**	
	43/19	Statusrapport oppdragsavtalen, første halvår 2019.	Kontrollutvalget tar statusrapport pr. 1. halvår 2019 til orientering.				✓
	44/19	Budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet 2020.	1. Følgende forslag til ramme for budsjettet for kontroll- og revisjonsarbeidet for Sør-Odal kommune vedtas og oversendes kommunen som kontrollutvalgets forslag til ordningen for 2020. **Budsjett 2020** Kontrollutvalget **185 500** Sekretariatet **296 000** Revisjonen **1 275 000** **Totalt** **1 756 500** 2. Forslaget følger formannskapets innstilling til kommunestyret vedrørende budsjettet for Sør-Odal kommune 2020. 3. Særutskrift av kommunestyrets behandling, med spesifisering av bevilgede beløp for kontroll- og revisjonsarbeidet, sendes kontrollutvalget, Hedmark Revisjon IKS og Glåmdal sekretariat IKS til orientering.	Sør-Odal kommune/KS	KS 12.12.19 Sak 091/19 Saksutskrift 18.12.19 KU sitt forslag ble vedtatt	**Purret 18.12.19**	✓
	45/19	Evaluering/oppsummering av kontrollutvalgets virksomhet 2015-2019.	Kontrollutvalget tar evaluering/oppsummering av kontrollutvalgets virksomhet 2015-2019 til orientering.				✓
	46/19	Eventuelt.	Det ble ikke tatt opp noen saker under eventuelt.				✓
	47/19	Evaluering av kontrollutvalgets møte.	Kontrollutvalget tar evalueringen til etterretning.				✓
							OK
18.11.19	48/19	Velkommen til det nye kontrollutvalget.	Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.				✓
	49/19	Kontrollutvalgets årsplan for 2020.	1. Kontrollutvalget vedtar den foreslåtte årsplanen, med de endringer som framkom i møtet, som kontrollutvalgets årsplan for 2020. 2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak: **I.** Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsplan for 2020 til orientering.	KS	KS 12.12.19 078/19 Saksutskrift 17.12.19		✓

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
	50/19	Referater, orienteringer og diskusjoner.	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.				✓
	51/19	Samtale med ordføreren.	Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.				✓
	52/19	Samtale med rådmannen	Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelsene fra rådmannen til orientering.				✓
	53/19	Oppfølging av KU-sak 20/19 – Integrering av flyktninger.	Kontrollutvalget tar rådmannens redegjørelse til orientering.				✓
	54/19	Overføring av erfaringer – møte mellom nye og tidligere medlemmer.	Kontrollutvalget tar med seg tidligere kontrollutvalgs erfaringer i sitt arbeid videre.				✓
	55/19	Eventuelt.	Det ble ikke tatt opp noen saker under eventuelt.				✓
	56/19	Evaluering av kontrollutvalgets møte.	Evalueringen tas til etterretning.				✓
							OK
						2019	**OK**

Arkivsak-dok. 18/00010-39
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	10.02.2020

SAK S-10/20 KONTROLLUTVALGETS PÅSEANSVAR FOR REGNSKAPSREVISJON OG FORVALTNINGSREVISJON FOR 2019.

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget slutter seg til de vurderingene som går fram av

1. Vurdering av regnskapsrevisjon pr. 31.12.19.
2. Vurdering av forvaltningsrevisjon pr. 31.12.19.

Vedlegg:

1. Vurdering av regnskapsrevisjon pr. 31.12.19.
2. Vurdering av forvaltningsrevisjon pr. 31.12.19.

Saksframstilling:

Som det går fram av koml. § 23-2 skal kontrollutvalget påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte og skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av kommunens selskaper. For å hjelpe kontrollutvalget med dette påseansvaret ovenfor revisor, har NKRF[1] gitt ut veiledere med anbefalinger om hvordan dette kan gjennomføres. Mange av anbefalingene følges allerede, men vi tar en gjennomgang her for å vurdere de forskjellige punktene, jf. vedlegg 1 og 2.

På denne måten anses kontrollutvalgets påseansvar som dokumentert.

[1] Norges Kommunerevisorforbund

Arkiv: 415-18/00010

Kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon i Hedmark Revisjon IKS

utarbeidet av Glåmdal sekretariat IKS

Det ble iverksatt ny kommunelov fra konstituerende kommunestyremøte høsten 2019. Anbefalingene er ikke justert etter ny kommunelov. NKRF arbeider med en oppdatert versjon av anbefalingene, men disse foreligger ikke enda. Vurderingene er derfor gjort etter tidligere kommunelovs bestemmelser.

Anbefaling	Vurdering pr. 31.12.19 – kontrollutvalget i Sør-Odal
1. Krav til utdanning og praksis for oppdragsansvarlig revisor – RF § 11	- Oppdragsansvaret for regnskapsrevisjon i Sør-Odal i 2019 har vært Tommy Pettersen. Han fredsstiller kravene iht. RF § 11. - Alle oppdragsansvarlige og utøvende revisorer i Hedmark Revisjon IKS oppfyller NKRFs krav til etterutdanning for 2019, såfremt planlagte kurs ble gjennomført og ansatte ikke ble forhindret fra å delta.
2. Krav til vandel for oppdragsansvarlig revisor – RF § 12	- Oppdragsansvarlig revisor er registrert revisor og har autorisasjon.
3. Dokumentasjon av revisors uavhengighet – RF § 15	- Dokumentasjon av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet legges fram for kontrollutvalget hvert år. - Uavhengighetserklæringen for 2019 for Sør-Odal kommune (Tommy Pettersen) ble behandlet i møtet 14.1.19, sak 4/19.
4. Generelt om revisors uavhengighet og objektivitet – RF § 13 & 14	- De utøvende revisorene leverer sin egenvurdering til daglig leder i Hedmark Revisjon IKS. De oppdragsansvarlige revisorene leverer også sin vurdering til daglig leder, i tillegg til kontrollutvalget, jf. pkt. 3.
5. Kunnskap om revisjonens innhold	- Det gis informasjon om regnskapsrevisjonen i vedlegg til oppdragsavtalen (jf. pkt. 6). - I tillegg får kontrollutvalget informasjon gjennom den årlige behandlingen av revisjonsstrategien, vanligvis på høsten i revisjonsåret. På grunn av valg av nye kontrollutvalg, høsten 2019, får kontrollutvalget informasjon i det første møtet i 2020. - Kontrollutvalget får også informasjon gjennom rapportering av gjennomført regnskapsrevisjon interim. Interimrapportering for 2018 ble lagt fram i møtet 14.1.19, sak 3/19. Interimrapportering for årsregnskapet 2019 legges fram i det første møtet i 2020. - Kontrollutvalget får også informasjon om revisjonens arbeid ved behandling av årsregnskapet/revisjonsberetningen. - Øvrig informasjon om revisjonen gis i møter ved behov.
6. Avtaler mellom revisor og kontrollutvalget	- Hedmark Revisjon IKS utarbeider en oppdragsavtale som signeres av daglig leder og kontrollutvalgets leder. Kontrollutvalget vedtok en oppdragsavtale for 2019 i møtet 14.1.19, sak 6/19. - Hedmark Revisjon IKS rapporterer i forhold til oppdragsavtalen hvert halvår. - Det er ikke laget andre avtaler mellom kontrollutvalget og revisor.
7. Revisjonsstrategi	- Oppdragsansvarlig revisor for kommunens årsregnskap rapporterer sitt arbeid årlig til kontrollutvalget slik (minimumskrav): o Plan/revisjonsstrategi (høst) o Interimrapport (vinter) o Årsavslutning (vår) (revisjonsberetning og årsavslutningsbrev).

Anbefaling	Vurdering pr. 31.12.19 – kontrollutvalget i Sør-Odal
	○ Årsavslutningsbrevet følges opp av revisjonen i forbindelse med utarbeidelse av revisjonsstrategi, og manglende oppfølging rapporteres i interimrapporteringen. - Kontrollutvalget fikk høsten 2016 informasjon om Hedmark Revisjon IKS sin interne kvalitetssikring (ISQC1). Denne orienteringen settes opp på nytt i 2020. - Hedmark Revisjon IKS har ikke hatt ekstern kvalitetskontroll innen regnskapsrevisjon i 2019.
8. Nummererte brev – RF § 4	- Kontrollutvalget får nummererte brev der det er påkrevet. - Kontrollutvalget i Sør-Odal har ikke mottatt noe nummerert brev i 2019.
9. Misligheter – RF § 3, RF § 4, KF § 8	- Vi har den oppfatningen at Hedmark Revisjon IKS følger bestemmelsene som er gitt i forhold til misligheter. - Det er ikke behandlet noen saker knyttet til misligheter i 2019.
10. Revisjonsberetningen – RF § 5	- Kontrollutvalget mottar kopi av revisjonsberetningen, slik bestemmelsene sier. Hvis det er alvorlige mangler, sendes nummerert brev i forkant, jf. det som er sagt i pkt. 8.
11. Revisors møteplikt og møterett – RF § 19, KF § 19	- Oppdragsansvarlig revisor (eller den ham bemyndiger) er til stede i kommunestyret når regnskapet blir behandlet. - Daglig leder i Hedmark Revisjon IKS eller oppdragsansvarlig revisor (eller den han bemyndiger) er til stede i kontrollutvalgets møter, når det er påkrevet. Dette blir vurdert fra møte til møte.
12. Revisors opplysningsplikt – RF § 20	- Revisors opplysningsplikt ovenfor kontrollutvalget følges. Kontrollutvalget får de opplysningene som de ber om.

Forklaringer til punktene:

1. Revisjonsforskriften angir kvalifikasjonskrav til hvem som kan være ansvarlig for revisjon av årsregnskapene for kommunene. Det er krav om bestått bachelor eller master i revisjon samt tre års praksis fra regnskapsrevisjon for oppdragsansvarlig revisor. Forskriftene hjemler en overgangsordning. Kvalifikasjonskravet gjelder ikke de øvrige revisorene i teamet. Dette er mest aktuelt å sjekke i forbindelse med skifte av oppdragsansvarlig revisor.

2. Det er i forskriften satt krav om vandelsattest for den som er ansvarlig for revisjonsoppdraget i en kommune. Registrerte og statsautoriserte revisorer vil ha fremskaffet vandelsattest i forbindelse med innvilget autorisasjon. Dette er mest aktuelt ved skifte av revisor.

3. Revisor har plikt til løpende å foreta en vurdering av egen uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Det skal avgis uavhengighetserklæringer for hver kommune.

4. Det er gitt begrensninger for alle som deltar i revisjonen av en kommune i forhold til andre ansettelsesforhold, styreverv, interessekonflikter og rådgivningstjenester. Revisor er ansvarlig for å foreta de nødvendige vurderingene slik at utførelse av revisjonen og bemanning er i henhold til krav i lov og forskrift. Det er ikke satt noen krav om at disse vurderingene dokumenteres overfor kontrollutvalget, men utvalget bør være kjent med de formelle begrensningene for utførelse av revisjonen og eventuelt forsikre seg om at revisor løpende foretar de nødvendige vurderingene.

5. For at kontrollutvalget skal kunne ha en oppfatning av om regnskapene blir revidert på en betryggende måte, bør kontrollutvalgene ha kunnskap om hva revisjonsarbeidet omfatter.

   Et engasjementsbrev fra revisor vil kunne være til hjelp. Hensikten med et engasjementsbrev er å informere den reviderte om revisjonsoppdragets art og klargjøre de involverte partenes oppgaver og plikter. Her vil formål og

innhold i revisjonen utdypes nærmere, sammen med en avklaring av hva som er kommunens ansvar. Det er utarbeidet en revisjonsstandard som omhandler vilkårene for et revisjonsoppdrag og engasjementsbrev. Spesielt forhold knyttet til rapportering og kommunikasjon vil kunne bidra til nyttige avklaringer i forhold til kontrollutvalgets oppgave og forventninger. Hva kan det forventes at revisor skal rapportere når og i hvilken form? Eksempler vil være revisjonsberetningen og hva som ligger til grunn for denne, rapporteringsrutiner om avdekkede misligheter, såkalte nummererte brev og hva som vil bli rapportert i disse og eventuelt annen rapportering fra revisor.

Det vises til ISA 210 Inngåelse av avtale om vilkårene for revisjonsoppdraget når det gjelder engasjementsbrev fra revisor. Kontrollutvalget må gjøre seg kjent med dette brevet.

6. Mange har funnet det hensiktsmessig å utarbeide avtaler eller rutiner som regulerer samarbeidet og arbeidsfordelingen mellom kontrollutvalget og revisor. Dette blir ofte gjort for forhold som ikke er tilstrekkelig regulert gjennom lov og forskrift. Slike avtaler/rutiner kan eksempelvis omtale:
    - Krav til skriftlighet i rapportering /kommunikasjon
    - Avklare kontrollutvalgets innsynsrett i revisors arbeidspapirer
    - Definere kvalitet på tjenesteleveransen med resultatmål og frister
        - Revisjonsstrategi /Planleggingsmemo pr oppdrag med fordeling av ressurser (i løpet av høsten)
        - Nummererte revisjonsbrev (løpende)
        - Kopi av revisjonsberetning innen angitte frister
        - Årsrapport / Oppsummeringsbrev pr. revisjonsoppdrag (våren) som kan inneholde:
            - Funn og resultater i forhold til overordnet revisjonsstrategi
            - Hovedtrekkene i gjennomført revisjon
            - Kommentarer/merknader til årsregnskap og årsberetning
            - Administrasjonens oppfølging av revisors merknader, revisjonsbrev og prosjekter
    - Revisors forslag til budsjett for revisjonsoppdrag et for kommende år og hvilke tjenester som dekkes (høsten), og evt. benchmarking
    - Avklare hva som er tilleggstjenester
    - Skriftlig egenvurdering av uavhengighet (årlig)
    - Forholdet til media og avtale om hvem som uttaler seg
    - Oppsigelse og reforhandling

    Opplistingen over er ikke uttømmende. Slike avtaler/rutiner vil etter vårt syn bidra til en tydeligere avklaring av roller og hva kontrollutvalget kan forvente fra revisor. Behovet for slike avtaler/rutiner må imidlertid ses i sammenheng med selskapsavtaler og andre avtaler som allerede regulerer det enkelte oppdraget.

7. Revisor er underlagt flere faglige standarder for hvordan et revisjonsoppdrag skal planlegges, gjennomføres og rapporteres. Det skal blant annet utarbeides en overordnet revisjonsstrategi for hvert revisjonsoppdrag.

    Det er naturlig at kontrollutvalgene blir orientert om revisjonsstrategien så tidlig som mulig i revisjonsåret. Revisor kan presentere de overordnede vurderingene som er gjort i forhold til risikobildet for revisjonsoppdraget, hvordan revisjonen er planlagt gjennomført og eventuelle risiko- og fokusområder for revisjonsoppdraget.

    Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet, så revisor bør også gjennom året gi tilbakemelding om revisjonsarbeidet følger oppsatt plan, eller om det er grunnlag for å endre revisjonsstrategien på noen områder.

    Revisor bør i alle tilfeller presentere en oppsummering av årets revisjon med funn og vurderinger i forbindelse med avleggelse av revisjonsberetningen og forut for kontrollutvalgets uttalelse til regnskapene.

    Det er ulik praksis på om informasjonen som gis her er skriftlig eller muntlig. En fornuftig løsning kan være at revisjonsstrategi og eventuelle risikovurderinger gis muntlig, gjerne i form av en presentasjon (eventuelt i lukket møte), det samme gjelder for statusrapportering av den løpende revisjonen, mens det for oppsummeringen med funn og vurderinger er hensiktsmessig med en skriftlig redegjørelse.

    Rapporteringsform, muntlig eller skriftlig, må avtales med det enkelte kontrollutvalg.

8. I forskriften er det krav om at revisor i brev skriftlig skal påpeke nærmere angitte forhold overfor kontrollutvalget. Administrasjonssjefen skal ha kopi av brevet. Det er listet opp syv forhold som krever slik rapportering. Bestemmelsen er ikke til hinder for at revisor selv vurderer om det er andre forhold som også bør rapporteres til kontrollutvalget. Forholdene som er listet opp i § 4 er av alvorlig karakter. Slike forhold skal følges opp i revisjonsarbeidet, og kontrollutvalget kan be om rapportering fra revisor om administrasjonssjefen sørger for at det blir iverksatt korrigerende tiltak.

   Kontrollutvalget bør som et ledd i det å holde seg løpende underrettet om revisjonsarbeidet vurdere om det hensiktsmessig å få tilsendt annen viktig korrespondanse mellom revisor og administrasjonen.

9. Revisor skal gjennom revisjonen bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil. Dersom revisor konstaterer misligheter, skal det straks sendes en skriftlig, foreløpig innberetning til kontrollutvalget. Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal kontrollutvalget ha endelig innberetning. Administrasjonssjefen skal ha kopi av innberetningene. Misligheter er nevnt som en av de 7 forholdene i punktet over, som krever nummerert brev fra revisor til kontrollutvalget.

   Rapportering om misligheter kan gjøres muntlig så lenge revisor ikke har brakt klarhet i om det er misligheter eller ikke.

   Etter ISA 240 Revisors oppgaver med og plikter til å vurdere misligheter ved revisjon av regnskaper skal revisor forespørre ledelsen om dens vurdering av risiko for misligheter og etablerte kontroller for å hindre og avdekke misligheter. Kontrollutvalget kan be om bli orientert om ledelsens og revisors vurderinger på dette området

10. Kontrollutvalgene skal avgi en uttalelse om årsregnskapet etter at revisor har avgitt revisjonsberetningen, men før regnskapet vedtas av kommunestyret. Revisor skal avgi sin revisjonsberetning innen 15. april, med kopi til kontrollutvalget.

    Siden en normalberetning ikke gir særlig informasjon utover selve bekreftelsen av regnskapet, bør revisor i møtet hvor kontrollutvalget avgir sin uttalelse oppsummere årets revisjon og kommentere forhold knyttet til regnskapet og årsmeldingen. Som regel vil revisor oppsummere revisjonen og kommentere forhold som bør følges opp i et eget brev.

    I årsoppgjørsbrevet avklarer/bekrefter revisor om det ved årsavslutningen foreligger uavklarte forhold som det etter revisors vurdering er hensiktsmessig at kontrollutvalget også følger opp.

11. Revisor har plikt til å møte i kommunestyret når det behandler saker som har tilknytning til revisors oppdrag. For øvrig har oppdragsansvarlig revisor møterett i kommunestyret. Oppdragsansvarlig revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.

    Kontrollutvalget og revisor bør uavhengig av forskriftens krav ta stilling til om det er nødvendig med revisors deltakelse i kontrollutvalgsmøter.

12. Revisor har opplysningsplikt overfor medlemmer av kommunestyret og kontrollutvalget om forhold som revisor har fått kjennskap til gjennom revisjonen, når dette kreves. Revisor har ikke plikt til å gi opplysningene til enkeltmedlemmer men kan kreve å få gitt disse til utvalget som kollegium.

Arkiv: 415-18/00010

Kontrollutvalgets tilsynsansvar for forvaltningsrevisjon (FR) i Hedmark Revisjon IKS

utarbeidet av Glåmdal sekretariat IKS

Det ble iverksatt ny kommunelov fra konstituerende kommunestyremøte høsten 2019. Anbefalingene er ikke justert etter ny kommunelov. NKRF arbeider med en oppdatert versjon av anbefalingene, men disse foreligger ikke enda. Vurderingene er derfor gjort etter tidligere kommunelovs bestemmelser.

Anbefaling	Vurdering pr. 31.12.19 – kontrollutvalget i Sør-Odal
1. Krav til kompetanse for oppdragsansvarlig revisor – RF § 11 Revisjonsforskriften stiller krav om at oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor skal ha minimum tre års utdannelse fra universitet/høyskole.	- Det er tre oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorer knyttet til Sør-Odal kommune, jf. pkt. 3. Alle tilfredsstiller kravene gitt i revisjonsforskriften § 11. - Alle oppdragsansvarlige og utøvende revisorer i Hedmark Revisjon IKS oppfyller NKRFs krav til etterutdanning for 2019, såfremt planlagte kurs ble gjennomført og ansatte ikke ble forhindret fra å delta.
2. Krav til vandel for oppdragsansvarlig revisor – RF § 12 Det er i forskriften satt krav om at den som ansettes som revisor i en kommune eller gis ansvar for revisjonsoppdrag for en kommune, må ha ført hederlig vandel, være i stand til å oppfylle sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, og være myndig. Kravene må dokumenteres gjennom en vandelsattest. Det er tilstrekkelig å konstatere at kravene er oppfylt ved ansettelse eller tildeling av oppdrag.	- De oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorene knyttet til Sør-Odal kommune tilfredsstiller kravene gitt i revisjonsforskriften § 12.
3. Dokumentasjon av revisors uavhengighet – RF § 15 Revisor har plikt til løpende å foreta en vurdering av egen uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Det skal avgis uavhengighetserklæringer for hver kommune.	- De oppdragsansvarlige revisorene Lina Kristin Høgås-Olsen, Laila Irene Stenseth og Jo Erik Skjeggestad la fram uavhengighetserklæringer for Sør-Odal kommune i møtet 14.1.19, sak 4/19. - Selskapet har etablert en rutine der revisor løpende skal vurdere sin uavhengighet, og dette vurderes og dokumenteres pr prosjekt
4. Generelt om revisors uavhengighet og objektivitet – RF § 13 & 14 Det er gitt begrensninger for alle som deltar i revisjonen av en kommune i forhold til andre ansettelsesforhold, styreverv, interessekonflikter og rådgivningstjenester. Revisor er ansvarlig for å foreta de nødvendige vurderingene slik at utførelse av revisjonen og bemanning er i henhold til krav i lov og forskrift. Det er ikke satt noen krav om at disse vurderingene dokumenteres overfor kontrollutvalget, men utvalget bør være kjent med de formelle begrensningene for utførelse av revisjonen og eventuelt forsikre seg om at revisor løpende foretar de nødvendige vurderingene. Bestemmelsene om uavhengighet gjelder også revisjonsmedarbeidere.	- De utøvende revisorene leverer sin egenvurdering til daglig leder i Hedmark Revisjon IKS. De oppdragsansvarlige revisorene leverer også sin vurdering til daglig leder, i tillegg til kontrollutvalget, jf. pkt. 3. - Selskapet har etablert en rutine der revisor løpende skal vurdere sin uavhengighet, og dette vurderes og dokumenteres pr prosjekt
5. Grunnlaget for gjennomføringen av et forvaltningsrevisjonsprosjekt	- All forvaltningsrevisjon gjennomføres på bakgrunn av bestilling fra kontrollutvalget. - På bakgrunn av bestillingen, lager revisjonen en prosjektplan.

Anbefaling	Vurdering pr. 31.12.19 – kontrollutvalget i Sør-Odal
Kontrollutvalget bør få seg forelagt og drøfte et utkast til prosjektplan, se punkt 6. Den vedtatte prosjektplanen danner grunnlaget for gjennomføringen av prosjektet. Behovet for ytterligere formalisering vil avhenge av hvilken avtalemessig regulering av revisjonstjenesten kommunen har valgt.	- Det er behandlet følgende prosjektplaner i 2019: o Møtet 25.3.19, sak 16/19, prosjektplan FR GIR IKS. o Møtet 6.5.19, sak 33/19, prosjektplan FR Barnevern.
6. Prosjektplan Prosjektplanen bør omtale følgende punkter: - bakgrunn for prosjektet inkludert klargjøring av vesentlighet og risiko - problemstillinger - ressursbehov - leveringstidspunkt Prosjektplanen kan også gi informasjon om - formål (utfyllende informasjon) - revisjonskriterier eller grunnlaget for disse - metodisk tilnærming - organisering og ansvar - detaljert tidsplan	- Prosjektplan utarbeides i tråd med foreslåtte maler.
7. Endringer i prosjektplanen Dersom det oppstår behov for å gjøre vesentlige endringer i forhold til prosjektplanen, som er lagt fram for kontrollutvalget jf. pkt 6, skal endringene legges fram for kontrollutvalget for godkjenning.	- Kontrollutvalget har delegert til sekretariatet å avtale små endringer i prosjektplanen. Ved større endringer, har endringene blitt lagt fram for kontrollutvalget. - Uansett endring, har kontrollutvalget blitt orientert i påfølgende møte.
8. Orientering til kontrollutvalget undervegs Ved omfattende prosjekter kan kontrollutvalget ha behov for orientering fra revisor undervegs om hvordan prosjektet utvikler seg for å forsikre seg om at det er i tråd med bestillingen og tidsplanen. Slik informasjon kan gis på ulike måter og med ulik grad av formalitet.	- Kontrollutvalget blir holdt oppdatert om prosjektet underveis, der det er nødvendig
9. Kvalitetskontroll Kontrollutvalget bør forsikre seg om at forvaltningsrevisjonsprosjektet gjennomføres i samsvar med kravene i RSK 001 *Standard for forvaltningsrevisjon*. Standarden inneholder krav om at forvaltningsrevisjon skal kvalitetssikres. Kontrollutvalget bør få en orientering fra revisor om det kvalitetskontrollsystemet som er iverksatt.	- Kontrollutvalget fikk høsten 2016 informasjon om Hedmark Revisjon IKS sin interne kvalitetssikring (ISQC1). Denne orienteringen settes opp på nytt i 2020. - Hedmark Revisjon IKS har ikke hatt ekstern kvalitetskontroll innen forvaltningsrevisjon i 2019.
10. Framlegging av ferdig rapport Revisor bør presentere det ferdige prosjektet for kontrollutvalget og svare på spørsmål i et møte. Kontrollutvalget må kontrollere at rapporten er i henhold til bestillingen, og at alle problemstillingene er besvart. Men rapportens utforming, herunder dens innhold, vurderinger og konklusjoner faller inn under revisors selvstendige, faglige ansvar. Kontrollutvalget kan ikke selv endre en forvaltningsrevisjonsrapport. Dersom kontrollutvalget mener	- Oppdragsansvarlig revisor eller utførende revisor er til stede i kontrollutvalgets møte og presenterer rapporten og svarer på spørsmål. - Sekretariatet dokumenterer i saksframstillingen, vurdering av om rapporten er iht. bestillingen og om problemstillingene er besvart, når rapporten legges fram i møtet.

Anbefaling	Vurdering pr. 31.12.19 – kontrollutvalget i Sør-Odal
at revisors rapport ikke er god nok eller ikke svarer på bestillingen, bør dette avklares gjennom en dialog med revisor.	
11. Misligheter – RF § 3, RF § 4, KF § 8 Kontrollutvalget bør forsikre seg om at revisjonsenheten har rutiner som sikrer en forsvarlig håndtering av misligheter og feil som blir avdekket i forbindelse med forvaltningsrevisjon.	- Vi har den oppfatningen at Hedmark Revisjon IKS følger bestemmelsene som er gitt i forhold til misligheter. - Det er ikke behandlet noen saker knyttet til misligheter i 2019.
12. Revisors møteplikt og møterett – RF § 19, KF § 19 Revisor har plikt til å møte i kommunestyret når det behandler saker som har tilknytning til revisors oppdrag. For øvrig har oppdragsansvarlig revisor møterett i kommunestyret. Dette gjelder også i de tilfeller dørene lukkes. Oppdragsansvarlig revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.	- Det er behandlet en forvaltningsrevisjons-rapport i kommunestyret i 2019, knyttet til Miljøarbeidertjenesten (KS 7.11.19, sak 073/19). - Revisor var tilstede i kommunestyret under behandlingen av revisjonsrapporten. - Forvaltningsrevisor er til stede i kommunestyrets møte hvis ordfører ønsker det, og det er forhold i rapporten som det kan bli spørsmål om. Hvis det ikke er nødvendig, er forvaltningsrevisor tilgjengelig på telefon under kommunestyrets møte.
13. Revisors opplysningsplikt – RF § 20 Revisor har opplysningsplikt overfor medlemmer av kommunestyret og kontrollutvalget om forhold som revisor har fått kjennskap til gjennom revisjonen, når dette kreves. Revisor har ikke plikt til å gi opplysningene til enkeltmedlemmer, men kan kreve å få gi disse til utvalget som kollegium.	- Kontrollutvalget har fått de opplysningene fra revisor som de har bedt om.

Arkivsak-dok. 18/00200-19
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	10.02.2020

SAK S-11/20 REVIDERING AV KONTROLLUTVALGETS REGLEMENT.

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget slutter seg til de foreslåtte endringene i kontrollutvalgets reglement.
2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
    - Kommunestyret slutter seg til de foreslåtte endringene i kontrollutvalgets reglement.

Vedlegg:

1. Reglement for kontrollutvalget, vedtatt i kommunestyret 21.6.16.
2. Forslag til revidert reglement for kontrollutvalget.

Saksframstilling:

Reglement for kontrollutvalgets virksomhet ble første gang vedtatt i kommunestyret i 2007. I ettertid er det revidert flere ganger, sist vedtatt i kommunestyret 21.6.16 (se vedlegg 1).

I «Kontrollutvalgsboken» (veileder fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2. utgave, desember 2015) har vi hentet følgende om reglement for kontrollutvalget:

> **Reglement for kontrollutvalg**
> For å klargjøre rammene for og innholdet i kontrollutvalgets oppgaver kan kommunestyret fastsette et reglement for utvalget. Reglementet kan blant annet inneholde retningslinjer for valg, sammensetning av utvalget, retningslinjer for saksbehandlingen i utvalget og en angivelse av utvalgets oppgaver. Videre kan reglementet omfatte krav til møtehyppighet, rutiner knyttet til budsjettbehandling og retningslinjer for evaluering av kontrollutvalgets virksomhet. Reglementet kan ikke fastsette retningslinjer som begrenser eller som er i strid med gjeldende regelverk for kontrollutvalget.
>
> Det er som regel kontrollutvalget som utarbeider forslag til reglement, med bistand fra sekretariatet. Reglementet for kontrollutvalget skal behandles i kommunestyret på tilsvarende måte som reglement for andre politiske utvalg. For å sikre at reglementet holdes oppdatert bør det gjennomgås og eventuelt revideres minst én gang i valgperioden

Det som ikke er tatt med i vårt reglement, er møtehyppighet. Kontrollutvalget kan vurdere om det er ønskelig å ta med noe om dette.

I vedlegg 2 har vi lagt inn noen forslag til endringer. Sekretariatet vil orientere om endringene i møtet.

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

REGLEMENT FOR KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Vedtatt i kommunestyret 24.5.07, sak 025/07,
i kommunestyret 11.3.14, sak 003/14,
Siste revidering vedtatt i kommunestyret 21.6.16, sak 032/16

Kommuneloven kap. 12 har bestemmelser om kontrollutvalg i kommunene, og Kommunal- og regionaldepartementet[1] har gitt forskrift om kontrollutvalg med hjemmel i kommuneloven. Dette reglementet inneholder Sør-Odal kommunes særskilte bestemmelser for kontrollutvalget.

§ 1 Valg og sammensetning

Kommunestyret velger selv, i sitt konstituerende møte, et kontrollutvalg med medlemmer og varamedlemmer for valgperioden. Kommunestyret velger selv også leder og nestleder.

Kontrollutvalget bør i størst mulig grad ha representanter fra alle politiske partier eller grupper representert i kommunestyret.

Det velges så mange medlemmer og varamedlemmer som kommunestyret ved hvert valg bestemmer, dog minst tre medlemmer og tre varamedlemmer.

Det velges personlige varamedlemmer for hvert medlem. Det medlemmet som velges blant kommunestyrets medlemmer (jf. forskrift om kontrollutvalg § 2, 2.ledd) skal også ha varamedlem som er valgt blant kommunestyrets medlemmer.

De av kontrollutvalgets medlemmer og varamedlemmer som eventuelt ikke sitter i kommunestyret, skal også få delta i kommunens folkevalgtopplæring.

§ 2 Kontrollutvalgets arbeidsområde og virkemåte

Kontrollutvalget skal bidra til et funksjonsdyktig folkestyre for kommunen innenfor lovverkets rammer, og for en rasjonell og effektiv forvaltning av kommunens ressurser.

Kontrollutvalget skal legge vekt på å opptre partipolitisk nøytralt.

Utvalget skal vektlegge faglige og profesjonelle hensyn. Kontrollutvalget opptrer som kollegium for derigjennom å få bedre gjennomslag for de sakene som utvalget tar opp. Kontrollutvalget har sin funksjon i møte, og det er kontrollutvalgets leder, eller den vedkommende bemyndiger, som opptrer og uttaler seg på utvalgets vegne.

Kontrollutvalget skal ha fokus på etiske retningslinjer og

- skal gjøre seg kjent med kommunens etiske retningslinjer, reglementer, forvaltningslovens regler om habilitet og forutsettes lojalt å overholde de bestemmelser og vedtak som gjelder,
- skal i sitt arbeid ivareta og styrke befolkningens tillit til den kommunale virksomheten,
- skal unngå personlige fordeler av en art som kan påvirke eller være egnet til å påvirke handlinger, saksforberedelser eller vedtak. De bør også unngå å komme i situasjoner som vil føre til at det kan stilles spørsmål ved vedkommendes integritet,
- må ikke bruke fortrolige opplysninger som mottas i forbindelse med behandling av saker i kontrollutvalget til personlig vinning,

[1] Kommunal- og moderniseringsdepartementet

- oppfordres til å la seg registrere i KS sitt styrevervregister, i den grad kommunen for øvrig er tilsluttet slikt register.

Denne paragrafen gjelder også for kontrollutvalgets varamedlemmer.

§ 3 Saksbehandling

Kommunelovens kapittel 6 om saksbehandlingsregler i folkevalgte organer, gjelder også for kontrollutvalgets møter.

- Ordføreren har møte- og talerett, men ikke stemmerett.
- Rådmannen kan innkalles/inviteres til møtene ved behov.
- Rådmannen mottar kopi av innkallingen til møtene og protokollene.
- Ethvert medlem av utvalget kan forlange og få satt en sak på sakskartet.
- Kontrollutvalget avgjør den administrative tilrettelegging for utvalgets saker.
- Innkallingen til kontrollutvalgets møter skal skje med minst 7 dagers varsel.
- Kontrollutvalget innstiller ovenfor kommunestyret i saker som er behandlet av kontrollutvalget, med unntak av når det er gitt andre bestemmelser om innstilling (jf. bl.a. kontrollutvalgsforskriften §§ 7 og 18).

§ 4 Kontrollutvalgets oppgaver

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte, og at kommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger iht. kommuneloven § 77.

Budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen utarbeides og oversendes kommunen innen de tidsfrister som gjelder for kommunen. Kontrollutvalget følger opp at forslaget følger med til kommunestyrets behandling av budsjettet.

Utvalget avgir innen 1. halvår årsrapport til kommunestyret om sin virksomhet foregående år. I årsrapporten skal det også gis opplysninger om gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll og resultatet av dette, iht. forskrift om kontrollutvalg §§ 11 og 15.

§ 5 Taushetsplikt

Kontrollutvalget har taushetsplikt i henhold til forvaltningsloven § 13. (Taushetsplikt).
Kontrollutvalgets medlemmer skriver under egen taushetserklæring.

§ 6 Henvendelse til revisjonens personale

Henvendelse fra kontrollutvalgets medlemmer til revisjonens personale skal skje til oppdragsansvarlig revisor, så sant ikke spesielle forhold tilsier noe annet.

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

REGLEMENT FOR KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Vedtatt i kommunestyret 24.5.07, sak 025/07,
i kommunestyret 11.3.14, sak 003/14, og
i kommunestyret 21.6.16, sak 032/16.
Siste revidering vedtatt i kommunestyret xx

Kommuneloven (koml.) kap. 23 har bestemmelser om kontrollutvalg i kommunene, og Kommunal- og moderniseringsdepartementet har gitt forskrift om kontrollutvalg og revisjon med hjemmel i kommuneloven. Dette reglementet inneholder Eidskog kommunes særskilte bestemmelser for kontrollutvalget.

§ 1. Valg og sammensetning

Kommunestyret velger selv, i sitt konstituerende møte, et kontrollutvalg med medlemmer og varamedlemmer for valgperioden. Kommunestyret velger selv også leder og nestleder. Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren.

Kontrollutvalget i Sør-Odal skal bestå av fem medlemmer og fem personlige varamedlemmer Det medlemmet som velges blant kommunestyrets medlemmer, skal også ha varamedlem som er valgt blant kommunestyrets medlemmer/varamedlemmer. Kontrollutvalget skal i størst mulig grad ha representanter fra alle politiske partier eller grupper representert i kommunestyret.

Kommunestyret kan når som helst foreta nyvalg av utvalgets medlemmer, dersom de ønsker å bytte ut ett eller flere medlemmer. I så fall skal hele utvalget velges på nytt. Ved uttreden etter koml. § 7-9 - § 7-11, foretas det suppleringsvalg.

De av kontrollutvalgets medlemmer og varamedlemmer som eventuelt ikke sitter i kommunestyret, skal også få delta i kommunens folkevalgtopplæring.

§ 2. Forholdet mellom kommunestyret og kontrollutvalget.

God forståelse og respekt for hverandres roller er avgjørende for et godt samspill mellom kontrollutvalget og kommunestyret. Kontrollutvalget arbeider på oppdrag fra kommunestyret, som kan pålegge kontrollutvalget å utrede konkrete saker på deres vegne.

Kontrollutvalget innstiller ovenfor kommunestyret i saker som skal behandles av kontrollutvalget, jf. bl.a. koml. § 23-5, § 23-7 og § 24-1.

§ 3. Kontrollutvalgets arbeidsområde og virkemåte

Kontrollutvalget skal bidra til et funksjonsdyktig folkestyre for kommunen innenfor lovverkets rammer, og for en rasjonell og effektiv forvaltning av kommunens ressurser. Kontrollutvalget skal legge vekt på å opptre uavhengig og partipolitisk nøytralt.

Utvalget skal vektlegge faglige og profesjonelle hensyn. Kontrollutvalget skal opptre som kollegium for derigjennom å få bedre gjennomslag for de sakene som utvalget tar opp.

Kontrollutvalget har sin funksjon i møte, og det er kontrollutvalgets leder, eller den vedkommende bemyndiger, som opptrer og uttaler seg på utvalgets vegne.

Kontrollutvalget skal ha fokus på etiske retningslinjer og

- skal gjøre seg kjent med kommunens etiske retningslinjer, reglementer, forvaltningslovens regler om habilitet og forutsettes lojalt å overholde de bestemmelser og vedtak som gjelder,
- skal i sitt arbeid ivareta og styrke innbyggernes tillit til den kommunale virksomheten,
- skal unngå personlige fordeler av en art som kan påvirke eller være egnet til å påvirke handlinger, saksforberedelser eller vedtak. De bør også unngå å komme i situasjoner som vil føre til at det kan stilles spørsmål ved vedkommendes integritet,
- må ikke bruke fortrolige opplysninger som mottas i forbindelse med behandling av saker i kontrollutvalget til personlig vinning,
- oppfordres til å la seg registrere i KS sitt styrevervregister, i den grad kommunen for øvrig er tilsluttet slikt register.

Denne paragrafen gjelder også for kontrollutvalgets varamedlemmer.

§ 4. Saksbehandling

Kommunelovens kapittel 11 om saksbehandlingsregler i folkevalgte organer, gjelder også for kontrollutvalgets møter.

- Ordføreren har møte- og talerett, men ikke stemmerett.
- Rådmannen kan innkalles/inviteres til møtene ved behov.
- Rådmannen mottar kopi av innkallingen til møtene og protokollene.
- Ethvert medlem av utvalget kan forlange og få satt en sak på sakskartet.
- Kontrollutvalget avgjør den administrative tilrettelegging for utvalgets saker.
- Innkallingen til kontrollutvalgets møter skal skje med minst 7 dagers varsel.
- Eventuelt forfall meldes til sekretariatet så snart som mulig.

Utvalget treffer sine vedtak i møtet og det føres protokoll som signeres i møtet. Kontrollutvalgets innkallinger og protokoller legges på kommunens hjemmeside, samt på sekretariatets hjemmeside, www.gs-iks.no.

§ 5. Kontrollutvalgets oppgaver

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte, og at kommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon.
Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger iht. kommuneloven § 23-2.

Budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet i kommunen utarbeides og oversendes kommunen innen de tidsfrister som gjelder for kommunen. Kontrollutvalget følger opp at forslaget følger med til kommunestyrets behandling av budsjettet.

Utvalget avgir innen første halvår årsrapport til kommunestyret om sin virksomhet foregående år. I årsrapporten skal det bl.a. gis opplysninger om gjennomført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll og resultatet av dette, iht. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 4.

Kontrollutvalgets leder eller den vedkommende bemyndiger, bør være til stede i kommunestyret under behandling av de sakene, hvor kontrollutvalget har innstilt til kommunestyret.

§ 6 Taushetsplikt

Kontrollutvalget har taushetsplikt i henhold til forvaltningsloven § 13. (Taushetsplikt). Kontrollutvalgets medlemmer skriver under egen taushetserklæring.

§ 7 Henvendelse til revisjonens personale

Henvendelse fra kontrollutvalgets medlemmer til revisjonens personale skal skje til oppdragsansvarlig revisor eller daglig leder, så sant ikke spesielle forhold tilsier noe annet.

§ 8 Ikrafttredelse

Reglementet trer i kraft etter vedtaket i kommunestyret.

Arkivsak-dok. 18/00089-24
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	10.02.2020

SAK S-12/20 EVENTUELT.

Forslag til vedtak/innstilling:
Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Vedlegg:
Ingen.

Saksframstilling:

Arkivsak-dok. 18/00090-24
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Sør-Odal kontrollutvalg 2019-2023	10.02.2020

SAK S-13/20 EVALUERING AV KONTROLLUTVALGETS MØTE.

Forslag til vedtak/innstilling:
Kontrollutvalget tar evalueringen til etterretning.

Vedlegg:
Ingen.

Saksframstilling:
Kontrollutvalget tar en evaluering av møtet. Hva var bra og hva kan eventuelt gjøres bedre?

Er det saker/informasjon/endringer som skal inn i tiltaksplanen? Eventuelle spørsmål til de som skal orientere i neste møte.